

Diari Oficial

del

Consell General

Núm. 5/1994 - 35 pàgines
Sessió Ordinària del dia 5 d'abril de 1994

El dia 5 d'abril de 1994, dimarts, es reuneix a la Casa de la Vall el M.I. Consell General de les Valls, en Sessió Ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'assemblea i amb l'ordre del dia següent:

1. Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de cànon sobre el consum de l'electricitat i el telèfon.

2. Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de la taxa sobre la tinença de vehicles.

3. Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost general per a 1994, d'acord amb l'article 111.1 del Reglament del Consell General.

4. Elecció dels membres de la Junta de Govern de l'Organisme de Ràdio i Televisió Andorrana.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M.I. Srs. Josep Dallerès Codina i Miquel Aleix Areny, Síndic General i Subsíndic General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

- M.I. Sr. Miquel Aleix Areny
- M.I. Sr. Josep Areny Fité
- M.I. Sr. Modest Baró Moles
- M.I. Sr. Lasdislau Baró Solà
- M.I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany
- M.I. Sr. Enric Casadevall Medrano
- M.I. Sr. Antoni Cerqueda Gispert
- M.I. Sr. Francesc Cerqueda Pascuet
- M.I. Sr. Jordi Cinca Mateos
- M.I. Sr. Josep Dallerès Codina
- M.I. Sr. Simó Duró Coma
- M.I. Sra. Maria Rosa Ferrer Obiols
- M.I. Sr. Marc Forné Molné

- M.I. Sr. Josep Garrallà Rossell
- M.I. Sr. Antoni Martí Petit
- M.I. Sr. Manuel Mas Ribó
- M.I. Sr. Vicenç Mateu Zamora
- M.I. Sr. Pere Moles Aristot
- M.I. Sr. Francesc Xavier Mora Baron
- M.I. Sr. Josep Angel Mortés Pons
- M.I. Sr. Jaume Riba Sabaté
- M.I. Sr. Josep Anton Ribes Roca
- M.I. Sr. Francesc Rodríguez Rossa
- M.I. Sr. Gilbert Saboya Sunyé
- M.I. Sr. Estanislau Sangrà Cardona
- M.I. Sr. Jordi Torres Alís
- M.I. Sr. Joan Travesset Grau
- M.I. Sr. Vicenç Alay Ferrer

Hi és també present el M.I. Sr. Oscar Ribas Reig, Cap de Govern, acompanyat dels M.I. Srs. Gabriel Dallerès Codina, Ministre de Sanitat; Rosa M. Mandicó Alcobé, Ministra d'Educació, Joventut i Esports; Josep Casal Casal, Ministre de Finances; Jordi Mas Torres, Ministre d'Ordenament Territorial i Medi Ambient; Jaume Serra Serra, Ministre d'Economia; Marc Vila Amigò, Ministre de Relacions Exteriors, i Ramon Serra Farrero, Ministre d'Afers Socials.

Assisteix també a la sessió el Sr. Carles Santacreu Coma, Secretari General del Consell General.

Després de comprovar els membres assistents a la reunió el M.I. Sr. Síndic General declara oberta la sessió. Són les quatre i deu minuts de la tarda.

El M.I. Sr. Síndic General:

“Passarem, doncs, al primer punt de l'ordre del dia:

1. Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de cànon sobre el consum de l'electricitat i el telèfon.

D'acord amb l'article 101 del Reglament, passo la paraula al ponent que ha estat designat per la Comissió de Finances i Pressupost, el Sr. Enric Casadevall. Disposeu de deu minuts per presentar l'informe.”

El M.I. Sr. Enric Casadevall:

“Gràcies, Sr. Síndic.

En primer lloc voldria dir que és per a mi una gran satisfacció ser el ponent del primer Projecte de llei que es presenta a l'aprovació d'aquesta cambra en la legislatura recentment encetada, seguint el procediment que preveu el nou Reglament del Consell General.

Deixaré que el president de la Comissió de Finances i Pressupost, i a la vegada ponent de la Llei que figura com a segon punt de l'ordre del dia d'aquesta sessió parlamentària, comentis breument quin ha estat el grau de consens en el si de la Comissió durant la discussió i aprovació d'aquests dos projectes de llei.

El Projecte de llei del cànon sobre el consum d'electricitat i telèfon ha merescut esmenes per part de tots els grups parlamentaris, tant dels que es situen a l'oposició com dels que suposadament donen suport al Govern.

Han merescut esmenes: el títol de la llei, l'exposició de motius, part dels 14 articles que té la llei, les disposicions addicionals i la disposició final.

S'han presentat un total de vint esmenes, dotze de les quals eren de modificació, set de les esmenes eren de supressió, i una sola d'addició.

D'aquestes vint esmenes, dues han estat refusades per la Comissió per una àmplia majoria, les altres divuit la Comissió les ha acceptat per unanimitat, si bé, val a dir que en alguns casos el text definitiu del paràgraf o de l'article és el producte d'una transacció entre les propostes de diversos grups parlamentaris.

En alguns casos la unanimitat ha estat possible després que algun grup parlamentari retirés la seva esmena, afavorint d'aquesta manera el consens al voltant d'una esmena més ben estructurada.

Tots els grups parlamentaris han cedit, en un moment o altre, a favor d'un text o redactat per considerar-lo millor.

Finalment, dues de les esmenes de modificació que van ser refusades per la Comissió per àmplia majoria, els Consellers Generals que les van presentar en el seu moment les han volgut mantenir per tal que sigui aquesta cambra qui decideixi.

En el moment de la votació article per article, ells mateixos defensaran el text alternatiu que van proposar, i deixaré al Govern, com a redactor del Projecte de llei, que defensi el seu redactat inicial. Gràcies.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Gràcies, Sr. Enric Casadevall.

A la vista de l'informe hi ha tres casos de figura que afecten els articles. Hi ha articles que no han merescut cap esmena, és el cas dels articles 1, 2, 3, 4, 6, 7, 12, 13, així com de l'addicional primera. Proposaria que en el cas dels articles que no han merescut cap esmena, així com per als articles que han obtingut la unanimitat de la Comissió, que són els articles 8, 9, 10, 11, 14 -que és de supressió de l'article- així com la disposició addicional segona -que també és de supressió- i la disposició final fossin aprovats per assentiment de la cambra.

No hi ha oposició? Doncs, queden així aprovats, per assentiment, els articles 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, quedaria suprimir el 14, i aprovades les disposicions addicionals segona i final.

Referent a l'article 5, per majoria, la Comissió va mantenir el redactat inicial del Projecte de llei. Els Consellers Generals del grup mixt Srs. Alay i Mateu han presentat una reserva d'esmena.

Demanaria al Sr. Secretari que volgués llegir el text de l'esmena mantinguda”.

El M.I. Sr. Estanislau Sangrà:

“Es manté l'esmena de modificació a l'article 5, es proposa la redacció següent: els tipus impositius aplicables són:

A. L'impost sobre el consum d'electricitat el 5%.

B. L'impost sobre les telecomunicacions el 10%.

El M.I. Sr. Síndic General:

“El Sr. Vicenç Alay té la paraula.”

El M.I. Sr. Vicenç Alay:

“Hi ha una esmena al títol, que no sé si s'ha de fer primer.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“És al final”.

El M.I. Sr. Vicenç Alay:

“Començaré per aquesta esmena. Llegiré la motivació de l'esmena, crec que és prou il·lustrativa. Diu la motivació: “perquè l'electricitat és un consum de primera necessitat, les famílies usen habitualment l'electricitat per cuinar, per a calefacció i per a altres usos que no són gens demostratius de major o menor capacitat econòmica, sinó necessitats bàsiques”.

Per consegüent, un impost sobre el consum d'electricitat amb un tipus fix i sense desgravar un mínim de consum, resulta profundament injust. Admetem que es mantingui provisionalment aquest tribut, per no desequilibrar encara més les finances públiques, mentre es busca una solució global, però demanem que es rebaixi el tipus impositiu del 10% al 5%. Això és la motivació que consta en l'esmena que es va presentar.

Nosaltres entenem que l'electricitat, la telecomunicació i el servei de telèfons són diferents. L'electricitat és evidentment un servei de primera necessitat, no tant el telèfon i hem decidit de mantenir telecomunicacions al 10%, però l'electricitat, tenint en compte que som un país amb fortes necessitats, per exemple, de calefacció i que molta calefacció encara funciona per electricitat, hem decidit mantenir-ho només en un 5%, mantenir-ho com a taxa, però amb un valor inferior. No crec que valgui la pena estendre's gaire sobre el particular. Crec que és evident la finalitat de la nostra esmena i en tot cas la sotmetem a votació, o en tot cas als al·legats que pugui haver-hi en contra per part del M.I. Govern”.

El M.I. Sr. Síndic General:

“Hi ha algun Grup Parlamentari que vulgui prendre la paraula? El Govern?”

El M.I. Sr. Cap de Govern:

“Segons el Reglament penso que el Govern no tindria raó d'intervenir després del debat, però ja que se'ns ofereix, el Govern no té cap especial reflexió a fer, sinó que és una voluntat política del Parlament i evidentment el Parlament és sobirà.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Doncs, passàrem a la votació de l'esmena. Sí, significa sí a l'esmena. No, significa no a l'esmena i consegüent-

ment al manteniment del text inicial, que és el text acordat per la Comissió.”

Votació:

M.I. Sr. Miquel Aleix Areny: NO

M.I. Sr. Josep Areny Fité: NO

M.I. Sr. Modest Baró Moles: NO

M.I. Sr. Ladislau Baró Solà: NO

M.I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany: NO

M.I. Sr. Enric Casadevall Medrano: NO

M.I. Sr. Antoni Cerqueda Gispert: NO

M.I. Sr. Francesc Cerqueda Pascuet: NO

M.I. Sr. Jordi Cinca Mateos: NO

M.I. Sr. Josep Dallerès Codina: NO

M.I. Sr. Simó Duró Coma: NO

M.I. Sra. Maria Rosa Ferrer Obiols: NO

M.I. Sr. Marc Forné Molné: NO

M.I. Sr. Josep Garrallà Rossell: NO

M.I. Sr. Antoni Martí Petit: NO

M.I. Sr. Manuel Mas Ribó: NO

M.I. Sr. Vicenç Mateu Zamora: SI

M.I. Sr. Pere Moles Aristot: NO

M.I. Sr. Francesc Xavier Mora Baron: NO

M.I. Sr. Josep Angel Mortés Pons: NO

M.I. Sr. Jaume Riba Sabaté: NO

M.I. Sr. Josep Anton Ribes Roca: NO

M.I. Sr. Francesc Rodríguez Rossa: NO

M.I. Sr. Gilbert Saboya Sunyé: NO

M.I. Sr. Estanislau Sangrà Cardona: NO

M.I. Sr. Jordi Torres Alís: NO

M.I. Sr. Joan Travesset Grau: NO

M.I. Sr. Vicenç Alay Ferrer: SI

El M.I. Sr. Estanislau Sangrà:

“Recompte: 26 No. 2 Sí.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Doncs, per majoria, queda acceptat el text inicial, també acceptat per la Comissió.

A l'exposició de motius, la Comissió ha adoptat per unanimitat l'esmena presentada pel Grup Lliberal. Pro-

posaria, doncs, en aquest cas, que l'exposició de motius fos també aprovada per assentiment seguint amb la tònica de la Comissió.

Doncs, queda aprovada l'exposició de motius.

Referent al títol, la Comissió no va acceptar per majoria l'esmena presentada pels Consellers Generals del Grup Mixt, Srs. Alay i Mateu, que han presentat també una reserva d'esmena. Demanaria al Sr. Secretari que volgués fer lectura del text."

El M.I. Sr. Estanislau Sangrà:

"Esmena al títol. Esmena de modificació.

Es proposa que en lloc de cànon sobre el consum d'electricitat i telecomunicacions el tribut s'anomeni impost sobre el consum d'electricitat i de telecomunicacions".

El M.I. Sr. Síndic General:

"El Sr. Vicenç Alay té la paraula."

El M.I. Sr. Vicenç Alay:

"Bé, la motivació diu: "perquè em sembla bo dir les coses pel seu nom i cànon és un eufemisme, que no respon a la realitat de la llengua, cap de les set accepcions que el Diccionari de la Gran Enciclopèdia Catalana recull del mot cànon té res a veure amb impost i això és precisament el que esta creant aquesta llei."

Entenem que no és una esmena política, ens ha sorprès inclús que no s'hagi acceptat, perquè és evident, si mirem el diccionari, l'accepció de cànon diu: -pel que toca a dret administratiu- "pagament periòdic en metàl·lic o en espècie com a retribució d'un bé llogat o arrendat i en segon terme diu: pagament d'un tribut per quantitat fixa periòdica i no com a conseqüència d'aplicar un percentatge a la base liquidable." És evident que aquí, de la figura que estem parlant, la que recull els articles 1, 3, 4 i 5, el que s'està definint no és un cànon sinó un impost.

Sembla que hi ha gent a qui la paraula impost fa por, però creiem que de la mateixa manera que en la Constitució hem aconseguit normalitzar la vida política d'aquest país, per la via tributària haurem d'anar normalitzant la vida econòmica, ens cal també una normalització a tots els nivells i no té gaire sentit quan estem parlant d'un impost i és claríssim que en aquest cas es tracta d'un impost indirecte clàssic, no li diguem cànon, no té massa sentit dir cànon a una cosa que és un impost. Es tracta simplement de parlar amb propietat i res més, no hi ha altra consideració.

Gràcies."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Algun grup parlamentari vol intervenir? Fem, doncs, la votació de l'esmena. Sí, significa sí a l'esmena. No, no a l'esmena i, doncs, al manteniment del títol inicial."

Votació:

M.I. Sr. Josep Areny Fité: NO

M.I. Sr. Modest Baró Moles: NO

M.I. Sr. Ladislau Baró Solà: NO

M.I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany: NO

M.I. Sr. Enric Casadevall Medrano: NO

M.I. Sr. Antoni Cerqueda Gispert: NO

M.I. Sr. Francesc Cerqueda Pascuet: NO

M.I. Sr. Jordi Cinca Mateos: NO

M.I. Sr. Josep Dallerès Codina: NO

M.I. Sr. Simó Duró Coma: NO

M.I. Sra. Maria Rosa Ferrer Obiols: NO

M.I. Sr. Marc Forné Molné: NO

M.I. Sr. Josep Garrallà Rossell: NO

M.I. Sr. Antoni Martí Petit: NO

M.I. Sr. Manuel Mas Ribó: NO

M.I. Sr. Vicenç Mateu Zamora: SI

M.I. Sr. Pere Moles Aristot: NO

M.I. Sr. Francesc Xavier Mora Baron: NO

M.I. Sr. Josep Angel Mortés Pons: NO

M.I. Sr. Jaume Riba Sabaté: NO

M.I. Sr. Josep Anton Ribes Roca: NO

M.I. Sr. Francesc Rodríguez Rossa: NO

M.I. Sr. Gilbert Saboya Sunyé: NO

M.I. Sr. Estanislau Sangrà Cardona: NO

M.I. Sr. Jordi Torres Alís: NO

M.I. Sr. Joan Travesset Grau: NO

M.I. Sr. Vicenç Alay Ferrer: SI

M.I. Sr. Miquel Aleix Areny: NO

El M.I. Sr. Estanislau Sangrà:

"Per tant, es rebutja l'esmena per 26 vots en contra i 2 a favor."

El M.I. Sr. Síndic General:

“Doncs, queda aprovat el títol de la Llei.

La Llei queda aprovada en els termes anteriors.

Passem, doncs, al segon punt de l'ordre del dia:

2.Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de la taxa sobre la tinença de vehicles.

Passo la paraula al Sr. Jordi Cinca, que és el ponent nomenat per la Comissió de Finances i Pressupost, perquè presenti l'informe.”

El M.I. Sr. Jordi Cinca:

“Bé, gràcies Sr. Síndic.

Voldria, abans d'iniciar pròpiament el que és la ponència de l'informe de la Comissió, tal com ja ha avançat el Sr. Casadevall, fer una breu reflexió com a president de la Comissió de Finances i Pressupost, relativa a com han transcorregut els treballs d'aquesta Comissió. Les circumstàncies han fet que després de rebre l'encàrrec de la Junta de Presidents, la Comissió de Finances i Pressupost ha estat la primera que ha hagut d'aplicar el nou procediment legislatiu, procediment que ha traslladat gran part de la iniciativa i del protagonisme polític als grups parlamentaris.

D'aquesta manera la Comissió s'ha convertit en un òrgan d'anàlisi i debat del treball d'aquests grups parlamentaris i del propi Govern i és justament aquest treball el que voldria destacar, fent palès que tots els membres de la Comissió han entès i han posat en pràctica aquesta comesa i això s'ha traduït en un bon ambient de treball i en una perfecta harmonia dins de la Comissió, on la defensa de criteris polítics de cada grup no ha evitat que s'hagin buscat i s'hagin trobat majoritàriament acords per unanimitat, fent passar els interessos generals per davant de qualsevol protagonisme dels grups que formen part de la Comissió i això sense renunciar a la tasca parlamentària que se'ns ha encomanat.

Aquest fet, que per si ja és prou important i crec que val la pena destacar-lo, per a mi i per a la Comissió agafa especial rellevància si tenim en compte les angoixes, que no ens podem amagar ni podem eludir que podia crear la tan anomenada disgregació o fragmentació del Parlament després de les eleccions del desembre passat.

Crec que l'ambient de treball i el compromís de dur endavant els dos projectes de llei que s'han viscut dins de la Comissió, dona un bon auguri als treballs que

durant aquests quatre anys haurà de dur a terme aquest Parlament i que ens va semblar important de destacar.

Entrant pròpiament a l'informe de la Comissió, pel que fa al Projecte de llei presentat pel Govern en relació a la taxa sobre la tinença de vehicles, he de dir que tots els grups parlamentaris i en aquell moment els dos Consellers no adscrits, que no eren grup parlamentari, van fer ús de la seva possibilitat de presentar esmenes i així el total d'esmenes presentades ha estat de 49.

La majoria d'aquestes esmenes tenien un vessant tècnic, si bé n'hi havia alguna d'un clar fons polític. Aquest vessant tècnic anava encaminat al que els diferents grups parlamentaris consideraven millores del redactat inicialment proposat pel Govern.

Tal com he manifestat abans hi ha hagut una clara voluntat en el transcurs de la Comissió del proppassat 16 de març de 1994 d'arribar a acords per unanimitat que permetessin un redactat i un projecte o una llei al més coherent possible i així ens trobem que es varen aprovar 9 esmenes per unanimitat, és a dir, nou modificacions d'articles del Projecte de llei, 3 per majoria i 3 possibles modificacions es van rebutjar també per majoria, de tal manera que no han patit cap mena de modificació 8 articles a més d'alguna de les addicionals i la final que tampoc no va tenir cap modificació.

En tot cas del resultat dels treballs de la Comissió, un dels grups parlamentaris ha pres l'opció de mantenir una de les esmenes, concretament el Grup Lliberal. Una de les esmenes que havia presentat a l'article 5, esmena que naturalment defensarà el grup que l'ha mantinguda.

Penso que no cal, doncs, fer cap més esment en relació a l'informe presentat.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Gràcies, Sr. Cinca.

Com en la llei anterior, hi ha els mateixos casos de figura, és a dir, uns articles que no han merescut cap esmena, d'altres que per unanimitat de la Comissió també han estat acceptats i hi ha uns articles que han estat acceptats per la majoria de la Comissió. Proposaria, per assentiment, adoptar els articles dels dos primers blocs, és a dir, els que no han merescut cap esmena, són els articles 4, 6, 8, 9, 10, 11, 14 així com la disposició addicional segona; els articles que per unanimitat de la Comissió també han estat o bé modificats o bé s'ha mantingut el redactat inicial mitjançant una transacció, que són els articles 1, 2, 3 -en aquest cas de supressió del primer i segon apartat- 13, 15, 16 i les disposicions transitòria i final.

Queda aprovat, doncs per assentiment en aquest cas.

Els articles 3, 7, 12 i les disposicions addicionals primera i tercera han estat aprovats per majoria de la Comissió Legislativa, però en aquest cas cap grup parlamentari ni cap Conseller General no ha fet cap reserva d'esmena o vot particular, en aquest cas proposaria sí per assentiment, a menys que algú volgués fer constar el seu vot en contra d'algun dels articles.”

El M.I. Sr. Jordi Cinca:

“En tot cas, Sr. Síndic, en tots aquests casos que heu exposat la votació queda reflectida a l'acta de la Comissió.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Doncs, per assentiment, s'aproven també els articles 3, 7, 12, addicionals primera i tercera.

La Comissió ha acceptat referent a l'article 5, per majoria, una esmena transaccional. El Grup Lliberal ha presentat una reserva d'esmena per aquest article, demanaria al Sr. Sangrà que la volgués llegir.”

El M.I. Sr. Estanislau Sangrà:

“El text de l'esmena és: “ pel que fa referència al preu d'aquesta categoria, el Grup Lliberal considera exagerat l'augment sofert (a causa de l'obligatòria reversió comunal). Proposem que es calculin les noves taxes aplicant el màxim d'augment del 20% sobre les taxes comunals més altes de 1992.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Doncs, passaria la paraula al Sr. Sangrà, en representació del Grup Lliberal.”

El M.I. Sr. Estanislau Sangrà:

“Bé, el motiu d'haver reservat aquesta esmena i fer-la arribar al Ple és que, tal com es reflecteix en el text de l'esmena reservada, trobem exagerat l'increment de la taxa de tinença de vehicles. Efectivament, el Govern, per informacions que molt gentilment ens va donar el Ministre de Finances a la Comissió, va calcular el nou import de les vinyetes aplicant un 69% d'augment sobre els nivells mitjans que s'estaven pagant a les diferents categories. Nosaltres, el que proposem a l'esmena que reservem és mantenir un increment màxim del 20% sobre els nivells màxims que es van pagar al 1992.

Per què ens ha semblat important mantenir aquesta esmena? No només per la taxa de què estem parlant, sinó perquè -tal com han reflectit els ponents dels dos projectes de llei- estem assentant precedents; són els primers projectes de llei que s'aproven. Llavors, què passa?, que el primer precedent que assentem és que quan intentem harmonitzar el mapa tributari andorrà apliquem un augment del 69%. Per a nosaltres aquest és un mal precedent, és a dir, per tal de preservar el que fins ara cobraven els Comuns i que al mateix temps la recaptació de la taxa constitueixi uns ingressos sensibles o almenys tangibles per al Govern, no es troba cap altra solució que pràcticament doblar l'import d'aquesta.

A nosaltres, repeteixo, ens sembla un mal camí i d'aquí l'esmena mantinguda al límit proposat. Si aquesta política es generalitza a d'altres taxes o contribucions que ja es paguen als Comuns el que passarà és que sempre acabarà pagant el mateix, el contribuent, i ens sembla que, en percentatges del 69%, ens atrevirem a dir, d'una manera exagerada. Gràcies.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Algun grup vol prendre la paraula?. Doncs, passarem a la votació de l'esmena. Sí, és sí a l'esmena. No, no a l'esmena i manteniment del text presentat per la Comissió.”

Votació:

M.I. Sr. Modest Baró Moles: NO

M.I. Sr. Ladislau Baró Solà: NO

M.I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany: NO

M.I. Sr. Enric Casadevall Medrano: NO

M.I. Sr. Antoni Cerqueda Gispert: NO

M.I. Sr. Francesc Cerqueda Pascuet: SI

M.I. Sr. Jordi Cinca Mateos: NO

M.I. Sr. Josep Dallerès Codina: NO

M.I. Sr. Simó Duró Coma: NO

M.I. Sra. Maria Rosa Ferrer Obiols: NO

M.I. Sr. Marc Forné Molné: SI

M.I. Sr. Josep Garrallà Rossell: NO

M.I. Sr. Antoni Martí Petit: SI

M.I. Sr. Manuel Mas Ribó: NO

M.I. Sr. Vicenç Mateu Zamora: NO

M.I. Sr. Pere Moles Aristot: SI

M.I. Sr. Francesc Xavier Mora Baron: NO

M.I. Sr. Josep Angel Mortés Pons: NO

M.I. Sr. Jaume Riba Sabaté: NO

M.I. Sr. Josep Anton Ribes Roca: NO

M.I. Sr. Francesc Rodríguez Rossa: NO

M.I. Sr. Gilbert Saboya Sunyé: NO

M.I. Sr. Estanislau Sangrà Cardona: SI

M.I. Sr. Jordi Torres Alís: NO

M.I. Sr. Joan Travesset Grau: NO

M.I. Sr. Vicenç Alay Ferrer: NO

M.I. Sr. Miquel Aleix Areny: NO

M.I. Sr. Josep Areny Fité: NO

El M.I. Sr. Estanislau Sangrà:

“L'esmena es rebutja per 23 vots en contra i 5 a favor.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Queda redactat el text tal com sortia de la Comissió.

En l'exposició de motius, la Comissió ha acceptat per unanimitat l'esmena presentada pel Grup Lliberal. Proposaria doncs, l'acceptació per assentiment també en aquest cas. El títol és el títol inicial, vist que no ha merescut cap esmena.

Queda aprovada la llei.

Passem al tercer punt de l'ordre del dia:

3. Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost general per 1994, d'acord amb l'article 111.1 del Reglament del Consell General.

Recordo que en aquest cas els torns de paraula són de trenta minuts per grup parlamentari.

Passaria, la paraula al representant del Grup Mixt, Sr. Francesc Rodríguez.”

El M.I. Sr. Francesc Rodríguez:

“Bé, només volia comentar que no faré ús de la paraula que em tocava per part del Grup Mixt i que cedeixo el temps que em tocava als companys del Grup IDN.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“En aquest cas, Sr. Vicenç Mateu.”

El M.I. Sr. Vicenç Mateu:

“Gràcies, Sr. Síndic.

Pel que fa a les finances públiques des de la nostra formació política i des de la meva convicció personal, percebem l'equilibri pressupostari com una qüestió d'estat, de sobirania; penso que aquest criteri és compartit per molts de vostès per la raó següent: ens arrisquem a perdre les cotes de sobirania assolides amb la Constitució per la via d'una crisi major de les finances públiques, per tant, primer objectiu d'interès comú: l'equilibri pressupostari. Això era al dia 18 de gener de 1994, en el debat d'investidura, en aquesta mateixa cambra.

Avui, estem al 5 d'abril, ens trobem en el debat a la totalitat del Projecte de llei de pressupost i ens trobem examinant un pressupost que té uns ingressos previstos de 18.176 milions i unes despeses previstes de 25.856 milions. Per tant, un pressupost que preveu un dèficit a l'entorn dels sis mil o set mil milions de pessetes que passaran a augmentar el deute. Aleshores, davant d'aquest fet, nosaltres podem constatar una primera perplexitat.

Hi ha dues posicions a prendre o dues possibles explicacions: una primera explicació, seria la de parlar d'irresponsabilitat política, d'incapacitat, d'engany, de paraules que se'n du el vent. Si la cosa fos així, la nostra posició seria d'absolut rebuig i més quan en el debat d'investidura el senyor Cap de Govern es queixava i citaré textualment: “vull remarcar negativament, al meu entendre, el poc interès posat en aquest debat en els aspectes financers públics, és un tema que vol eludir-se perquè l'única solució viable no és electoralista.”

Nosaltres ja li avancem, senyor Cap de Govern, que aquesta no és la nostra posició; nosaltres com que no dubtem de moment i malgrat el que es digui, de l'honestedat política del seu Govern, ens decantem per una altra hipòtesi, que és la següent: nosaltres pensem que aquest pressupost que ara hem d'examinar, senyor Ribas, no és el pressupost que el seu Govern voldria haver presentat sinó que aquest és un pressupost heretat, un pressupost que possiblement sigui únicament de tràmit i per les raons següents: per una primera raó diguem d'incoherència amb el que es va manifestar en el discurs d'investidura i que ara voldria detallar.

El projecte de pressupost no és un pressupost equilibrat des del punt de vista d'ingressos i de despeses; afegeix de sis mil a set mil milions de dèficit al deute ja existent. No és un pressupost equilibrat tampoc en la relació de despeses de funcionament i de despeses d'inversió. Tampoc, malgrat que s'afirmi així a la memòria del projecte, no és un projecte de pressupost que

racionalitzi la despesa pública, jo diria que en alguns casos es conté però que no hi ha un esforç important de racionalització. És un pressupost que, al nostre entendre, manca de rigor en no aplicar un mateix criteri de contenció a uns o altres serveis i, finalment, el que és més greu, no tradueix a la nostra manera de veure una opció política clara, una filosofia política. Ens és difícil de veure quina és la política que hi ha darrera de les partides i de com han decidit repartir les partides del pressupost i, a més, ens temem que no hi ha tampoc la filosofia política expressada en el seu discurs programa del 18 de gener.

Nosaltres pensem que és amb els números a la mà i no tant amb declaracions de principis on es mostra de manera clara què es vol fer amb els diners públics i, quan aquests diners públics són escassos, és quan es demostra possiblement l'art genuí de la política.

Per tot això, aquest és per a nosaltres i així esperem que ho sigui en relació al pressupost de 1995, un pur pressupost de tràmit necessari perquè les coses no s'aturin, pressupost de funcionament que asseguri els mínims inajornables en matèria d'inversió, alguns d'altra banda discutibles i, per tant, han estat des del nostre punt de vista esmenats.

Sabem que han tingut poc temps per preparar aquest pressupost, jo diria potser que han tingut gairebé temps únicament per vestir-lo d'acord amb la nova reordenació ministerial i en aquest sentit i amb relació a la urgència de temps em permetré de fer una recomanació general: seria bo per al funcionament polític del país que no tinguessin lloc més eleccions generals en el mes de desembre i possiblement ni tan sols a la tardor, perquè, aleshores, ens condemnem que el pressupost de l'any següent sigui un pressupost de tràmit perquè no dóna temps d'elaborar-lo d'acord amb cap intenció política, evidentment si es vol tenir un pressupost aprovat abans de l'estiu.

De tota manera, vistos els terminis i la forma de treballar que ens marca el flamant Reglament d'aquesta cambra, que ajuda ben poc a un parlament de 28 membres, també possiblement ens trobarem amb la mateixa situació en l'actualitat.

Bé, deia que és un pressupost de tràmit, un pressupost perquè les coses funcionin i poca cosa més, aquest és el nostre diagnòstic i m'atreiria a dir que potser és també el diagnòstic d'altres grups de la cambra, vist que cap altre grup no ha gosat presentar cap esmena a la totalitat. Davant d'aquest pressupost, senyor Ribas, jo diria que un té tants motius tant de votar-lo a favor com en contra, gairebé es tracta únicament de canviar l'encapçalament, és a dir, tant es pot dir a partir d'una determinada opció política, no el votem perquè ... i

posar tot un llistat de coses per no votar-lo, com afirmar sí que el votem però... i continuar amb la mateixa llista que en el cas anterior.

De tota manera, el projecte de pressupost presentat, entenem que és només una part de la informació a l'hora d'analitzar les polítiques d'equilibri pressupostari. De moment, sabem com es pensen gastar els diners i només sabem en part quants se'n pensa recaptar. Per tot l'any vinent, senyor Cap de Govern, tal com vostè mateix apuntava en el discurs-programa, caldrà iniciar una política clara d'actuació tant sobre les despeses com sobre els ingressos. Sobre les despeses es deia en el seu discurs programa que calia optimitzar-les, tant les de funcionament com d'inversió. Nosaltres volem creure que aquesta optimització de la despesa tindrà lloc amb un criteri més rigorós que l'aplicat en el projecte de pressupost de tràmit que ara se'n presenta i sobre això jo voldria fer dos suggeriments que estan directament emanats del que va ser el programa electoral de la nostra formació política IDN.

En primer lloc, la revisió de serveis que porten ja molts anys funcionant i que potser no s'adeqüen a la intenció primera.

D'altra banda, que s'analitzin les despeses i els costos per programes, perquè entenem que aquesta és l'única manera de saber el que ens costa cada cosa i també, per tant, l'única manera d'adonar-nos de quines surten a compte i quines no i que potser podríem fer el mateix o el millor per d'altres vies.

Sobre els ingressos: en el discurs-programa ens proposava vostè i el seu grup parlamentari dues mesures bàsiques que nosaltres compartim. D'una banda, la promulgació d'una nova llei marc d'ordenament fiscal i tributari, que significaria la revisió a fons de tot el sistema fiscal andorrà. D'altra banda, un pla d'imposició general indirecte, tipus reduït, que hauria d'afectar la globalitat de l'activitat econòmica. Vostè mateix en el discurs-programa el va considerar un punt programàtic clau del futur Govern i, a més, proposaven un ampli pacte en matèria econòmica i fiscal. El nostre grup està a l'espera d'aquest anunciat pacte de reordenament del sistema fiscal.

Seria bo, potser, que anéssim ara cap a una mena de Constitució econòmica i fiscal que acabés la feina que s'inicià en la passada legislatura amb la Constitució política.

Vostè demanava, senyor Ribas, interès dels grups en els aspectes financers en el debat d'investidura. El nostre grup, Iniciativa Democràtica Nacional, va presentar davant del projecte de pressupost 72 esmenes, ha estat el grup que més n'ha presentat, i tal com dèiem en la introducció, algunes d'elles responen a una infor-

mació insuficient i més insuficient encara en relació al temps de què disposàvem per esmenar.

Demanàvem, també, que hi hagués un complement d'informació i voldria aquí recordar com l'article 92 del Reglament del Consell General ja ens diu que els projectes de llei aprovats pel Govern aniran acompanyats de l'exposició de motius així com de la documentació i els antecedents necessaris perquè el Consell General s'hi pugui pronunciar. Cal dir que en aquest sentit la informació o el pur projecte de pressupost tramès des del Govern era clarament insuficient i necessitàvem d'alguna manera poder complementar aquesta informació. Vam demanar, les fitxes que ens van ser immediatament trameses i demanàvem també que en el futur aquestes fitxes siguin trameses d'ofici, ens és necessària més informació. Ens vam mirar aquestes fitxes una per una; n'hi havia de molt curioses, de molt divertides, algunes de les motivacions que nosaltres hem presentat estan en relació amb les explicacions que es donen en les fitxes del pressupost. També crec que seria una bona cosa millorar aquestes fitxes, que hi hagi més informació, que se separin segons quins conceptes.

Tot això és per destacar la dificultat d'analitzar el pressupost, el temps escàs, la informació escassa i els mitjans precaris de què disposàvem per fer això.

En què ens hem fixat? Per no entrar en el detall de les esmenes, no crec que sigui el moment de fer-ho, hem centrat la nostra atenció en alguns aspectes que creiem importants. En primer lloc, en tot allò que era nova creació, per exemple: creació de nous ministeris, creació del Tribunal Constitucional, d'òrgans de justícia.

També ens hem fixat en serveis que abans no depenien directament del Govern, serveis que estaven en mans dels Coprínceps, com és el cas de la Policia, aquí en podríem dir serveis tabús o sobre els quals sembla que hi havia un cert tabú o, fins i tot, la mateixa justícia. Nosaltres creiem que en matèria de justícia hem anat d'un extrem a l'altre si bé és bo que hi hagi una justícia gratuïta per assegurar la defensa de les llibertats fonamentals, no creiem que hi hagi d'haver una gratuïtat total de la justícia, ja que l'únic que fa és provocar més i més litigis. Nosaltres entenem que la justícia es podria autofinançar.

En tercer lloc, ens hem fixat, evidentment pel seu volum, en les inversions. Compartim el criteri que vostè mateix manifestava en el discurs-programa de canviar luxe per dignitat i ens hem fixat també en el que són despeses de representació, perquè creiem que en el context actual també es pot passar potser amb menys que això.

Per aturar, contenir o incidir en les despeses de funcionament, la nostra anàlisi s'ha centrat en aquest punt on hem volgut destacar tres aspectes sobre els quals cal incidir; entenem que són els següents:

- la reducció d'assessoraments externs; evidentment no deixen d'ésser necessaris, però no cal convertir-los en norma.
- la contenció de la contractació de personal. Nosaltres no hem vist en els projectes de pressupost un rigor en la contractació de nou personal.
- evitar duplicitats que creiem que estan presents tot al llarg del projecte del pressupost.

Hem fet una sola esmena d'augment, que és l'esmena relativa a l'habitatge. Nosaltres compartim, amb el grup parlamentari de l'Agrupament Nacional Democràtic, la idea que el problema de l'habitatge s'ha de resoldre no per una única mesura, com poden ésser els pisos socials, sinó per tot un seguit de mesures, però entenem que la dotació per a pisos socials que figura en el projecte de pressupost és absolutament inoperant i, a més, creiem que és un tema que vostès han resolt d'una manera poc elegant vistos els pactes d'investidura.

Estem d'acord amb vostès amb la contenció de la massa salarial; es parla d'un augment del 3,5% però ens agradaria que aquest augment es gestionés d'una manera adequada, això vol dir "primant" els salaris més desfavorits i fent una veritable política salarial.

També voldríem remarcar, al nostre entendre, que no es passen tots els serveis pel mateix criteri; hi ha departaments a l'Administració que sembla que tenen més forats que els altres a l'hora d'estreñer el cinturó i ens agradaria que això no fos així sinó que hi hagués un criteri de generalitat que fos aplicable a tots els serveis de la mateixa manera.

Finalment, voldria destacar el que el Sr. Jordi Cinca ja ha destacat i que és el bon ambient de treball que hi ha a la Comissió de Finances a la qual tinc l'honor de pertànyer. Evidentment, la Comissió de Finances tindrà molta feina en analitzar les 254 esmenes presentades però l'esperit i les ganes de treballar en aquesta Comissió hi són; hi ha un esperit de col·laboració, un esperit positiu de tots els grups i nosaltres entenem que això permetrà millorar el projecte de pressupost que ens han presentat.

Per anar acabant, podem dir que nosaltres volem entendre aquest pressupost 1994 com un pressupost de tràmit. El pressupost de 1995, per compromís amb els electors que ens van fer confiança, amb tots aquells que ens en faran en un futur i també amb el mateix programa d'investidura que vostè mateix va pronun-

ciar en aquesta cambra serà per nosaltres analitzat des de la perspectiva de l'equilibri pressupostari.

Crec que ho va dir en una ocasió el President del seu grup parlamentari i em permetré citar-lo, crec que deia que si en la passada legislatura ens vam examinar de dret polític i constitucional en aquesta la matèria que ens toca és l'economia política, aquesta és per a nosaltres la prioritat absoluta de la legislatura i crec que també ho hauria d'ésser del Govern i ens interessa a tots de treure una bona nota.

Permeti'm, senyor Cap de Govern, dir-li que parli més amb els parlamentaris, presenti les mesures que va anunciar, que proposi l'ampli pacte econòmic i fiscal i que no esperi aquest cop deu anys per dir que vostè fa deu anys que ja ho deia, ens toca ara anar fent a tots la Constitució econòmica i fiscal.

Moltes gràcies."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Passo la paraula a l'Agrupament Canillo-La Massana Sr. Garrallà."

El M.I. Sr. Garrallà:

"Moltes gràcies, Sr. Síndic.

En nom del Grup Parlamentari Agrupament Canillo-La Massana em plau dirigir-me a aquesta cambra per expressar la nostra opinió a propòsit del Projecte de pressupost general presentat pel Govern en l'exercici econòmic 1994.

Com haureu pogut comprovar, el nostre grup parlamentari no ha presentat una esmena a la totalitat de la Llei del Pressupost General, tot i que no faltaven motius que l'abonessin: esperàvem, com penso que esperava la immensa majoria dels nostres conciutadans, que el pressupost reflectís l'equilibri pressupostari a què feia esment el Sr. Cap de Govern en el seu discurs-programa, en què qualificava l'equilibri pressupostari com "una qüestió d'estat" i com "el primer objectiu d'interès comú".

Com deia, presentar una esmena a la totalitat d'un pressupost que no reflecteix, en les seves grans línies, aquell principi fonamental, era una posició plausible. Amb tot, després d'una acurada reflexió, hem cregut preferible no presentar aquella esmena a la totalitat per diverses raons, de les quals n'esmentaré algunes:

- En primer lloc, perquè entenem que així responem al prec de col·laboració que també fa el Sr. Cap de Govern en el discurs-programa esmentat.

- D'altra part, perquè entenem que, en les circumstàncies actuals, la no aprovació del pressupost no faria més que paraitzar la situació econòmica i financera de l'Administració i això tampoc no és de gran ajut per al país en els actuals moments de recessió.

- També, atenent el fet que la necessitat urgent de la presentació del pressupost per a l'any corrent, del que ja hem esmerçat el primer trimestre, comporta que aquest no pugui reflectir els resultats dels mecanismes financers i econòmics de nova creació que el Govern ha anunciat com a instrument per aconseguir l'equilibri pressupostari.

La manca d'aquests mecanismes que, d'una banda, han de limitar i optimitzar les despeses de funcionament i d'inversió, i, d'altra, han de permetre realitzar uns ingressos complementaris per vies no impositives, permet excusar que aquest pressupost d'enguany no es presenti en els desitjables termes d'equilibri.

Un altre obstacle que pot impedir l'assoliment de l'equilibri pressupostari és l'assumpció per part del Govern de determinades obligacions i despeses adquirides en èpoques anteriors i que potser no obeïen als criteris de racionalització i contenció de la despesa pública que s'imposen.

Tots aquests arguments han fet concloure al nostre grup que en aquest moment seria inconvenient i perjudicial la presentació d'una esmena a la totalitat. Però això no ha de permetre creure que per part nostra existeixi cap tipus de laxitud respecte de l'exigència tantes vegades repetida de l'assoliment d'un equilibri entre ingressos i despeses. Esperem que per al pressupost 1995, els mecanismes de contenció de despeses i d'obtenció de nous ingressos ja estiguin plenament implementats i, el que és més important, que hagin donat els seus fruits i permetin la confecció d'un pressupost equilibrat.

La mateixa prudència i el seny que ens han aconsellat no presentar una esmena a la totalitat, obliguen també l'Agrupament Canillo-La Massana a no acceptar tampoc la totalitat del pressupost. El control pressupostari que ha d'exercir aquesta cambra s'ha de donar sempre i s'han de corregir i modificar aquells capítols que no obeeixin a criteris de contenció pressupostària, tan necessària en aquests moments.

No m'estendré en l'enumeració de cada una de les esmenes concretes presentades pel nostre grup, ja que tindrem ocasió de fer-ho en el seu moment, quan s'examinaran una a una totes les esmenes presentades al pressupost, però sí que vull referir-me genèricament a alguns grups d'esmenes, per posar en relleu la filo-

sofia política que les inspira, i les finalitats que, des del nostre grup parlamentari, perseguim.

Així, per exemple, hem observat que dins del servei 65 (Turisme) s'atribueix al subconcepte "Promoció publicitària exterior" (article 8, concepte 284, subconcepte 82), una suma de 649.500.000.- PTA. En la nostra esmena 26 proposem la reducció de dita suma de 249.500.000.- PTA.

Ho fem perquè discrepem de la política publicitària exterior del Govern, tant pel que fa a les sumes invertides com en relació als mitjans que s'empren per executar-la. Tot i el nostre convenciment que la promoció exterior és necessària, resulta, per a nosaltres molt clar, que una promoció mal planificada, o gens planificada del tot, que obeeix a criteris canviants i de què no es mesuren periòdicament els efectes és gairebé llençar els diners.

La promoció exterior ha d'obeir a un pla preconcebut que l'estructuri i racionalitzi, que indiqui els punts d'efectivitat, la seva freqüència, que segueixi una línia constant al llarg del temps, que, en definitiva, compleixi aquells requisits bàsics que els especialistes assenyalen com a requisits d'eficàcia.

És llavors quan es podrà fixar una xifra de manera racional i sense obeir als impulsos de certes iniciatives governatives que es concreten en actes publicitaris aïllats, sense continuïtat en el temps, que no arriben a tenir mai l'impacte previst, i que en ocasions són, possiblement, fins i tot contraproductius.

Si tenim present que la campanya publicitària d'estiu pot arribar a mobilitzar sumes de l'ordre dels 140.000.000.- PTA. i la campanya publicitària d'hivern es pot xifrar en uns 260.000.000.- PTA., no entenem per què la xifra pressupostada excedeix els 400.000.000.- PTA.

Cal tenir present que altres entitats, connectades íntimament amb els serveis turístics i comercials i la seva publicitat, tenen ja un pressupost propi, com també els certàmens, les fires i altres promocions.

Per això proposem la reducció de la suma pressupostada.

L'esmentada esmena de modificació va íntimament lligada a la següent d'addició, consistent a utilitzar la suma de 100.000.000.- PTA. per a la formació i sensibilització dels professionals del turisme, del comerç i dels serveis.

Cal donar un servei professional, atent i considerat envers el visitant del nostre país.

Quantes vegades ho hem sentit? No cal, aquí, fer esment de totes les recomanacions, informes, plans es-

tràtics i conferències de personalitats del món turístic i comercial per concloure que, efectivament, un bon servei, un bon tracte són els pilars bàsics de l'economia del nostre país i encara més en un moment en què altres atractius que potser posseïem anteriorment, avui es troben en una progressiva regressió davant la competència dels altres llocs turístics i comercials de l'estranger.

La formació, la sensibilització del personal que ha de tractar amb els nostres visitants és molt necessària i cal endegar-la d'immediat. El nostre grup entén que, a més a més, tenim els mitjans per articular-la gràcies a la recent creació de la cambra de Comerç, que podria fàcilment col·laborar o fer-se càrrec d'aquella formació, amb el suport de les empreses i entitats del país.

Un altre capítol pressupostari que mereix un especial esment és el Pla del primer habitatge en el relatiu a la partida de 30.000.000.- PTA., de què proposem la supressió.

No considerem, i ho volem dir en aquesta cambra, que correspongui al Govern la promoció i construcció d'habitatges. Certament que la idea de "l'estat social" comporta que tot ciutadà tingui el dret a un habitatge digne. Però aquesta tasca no ha d'incloure's en el capítol corresponent a les obres públiques sinó en el d'affers socials.

Per això, proposem en la següent esmena d'addició, destinar la suma de 5.000.000.- PTA., per a la realització dels corresponents estudis financers i creiem que és a través de l'INAF que s'ha de permetre als nostres ciutadans l'accés al primer habitatge.

Es tracta d'un estudi financer, amb una evident connotació social que ha de promoure el Ministeri d'Afers Socials amb l'INAF. Si les condicions financeres són favorables, el nostre ciutadà no es veurà obligat a viure en "cases barates" ni existirà la discriminació que comporta l'ús d'un habitatge construït amb els mitjans públics. S'evitarà també la possibilitat que els habitatges socials siguin concedits de manera discriminatòria, a través de les relacions personals i "l'amiguisme", si no en pagament de favors electorals, creant nuclis de "privilegiats" que habitin els habitatges socials en detriment d'altres ciutadans, vulnerant així el principi d'igualtat.

La possibilitat d'accés al primer habitatge és un dret igual per a tots i davant la impossibilitat de construir cases per a tothom, el més convenient és donar accés a l'habitatge per mitjà de les facilitats econòmiques i financeres que es poden articular. Creiem que el primer pas és realitzar un estudi en aquest sentit i per això hi proposem la suma de 5.000.000.- PTA.

Si la contenció de la despesa és un dels principis necessaris que ha d'ordenar tot pressupost en període de crisi, l'aplicació de dit principi comporta que s'hagin d'examinar acuradament tots els capítols i especialment els relatius al funcionament de l'Administració pública.

Les despeses de funcionament s'han de racionalitzar i estructurar i no s'ha de permetre que hi hagi sectors més afavorits que altres, tot i tenint en compte la tasca que realitzen o han de realitzar. A títol merament d'exemple, val a dir que no es pot comparar l'activitat del Consell Superior de la Justícia amb l'activitat de l'INAF: els membres del Consell d'Administració, d'aquest darrer, no gaudeixen de cap tipus de retribució.

Aquesta cura en el control de la despesa fonamenta una bona part de les nostres esmenes.

Però no és solament en el capítol corresponent a les despeses de funcionament on s'ha de posar cura i aplicar criteris de contenció pressupostària, sinó que també cal aplicar aquests criteris pel que fa a la inversió pública.

La conveniència i àdhuc necessitat de determinades inversions és patent, però l'obtenció d'un pressupost equilibrat obliga al seu examen i la seva reducció més que en altres capítols on aquesta no és tan factible.

La vigilància i el control de la despesa han de ser les bases que informin aquesta partida pressupostària d'ara endavant. S'han acabat les obres faraòniques no prioritàries i les grans magnituds de despesa d'inversió. No ens ho podem permetre. La previsió i la claredat en una jerarquia de prioritats en la despesa ens han de moure a realitzar aquelles despeses realment necessàries dins d'un pla que tingui en compte no solament les necessitats actuals i puntuals sinó aquelles que el futur ens depari.

Pel que fa al capítol dels Serveis, revesteix una especial importància la idea que Andorra no ha de ser un país d'assistits; el principi que tot usuari ha de satisfer el servei de què fa ús, ha d'estructurar tota la despesa en aquest sentit. El que no es pot fer és subvencionar el servei perquè determinats usuaris no tenen la capacitat econòmica per fer-ne ús. Són aquests usuaris i no el servei els que han de gaudir del corresponent ajut social.

Tractant concretament aquests serveis, hem de dir respecte del SAAS, que no hauria d'estar configurat com una entitat parapública. Un servei de tanta importància i de tanta responsabilitat ha de dependre directament del Govern i no ser una Administració dins de l'Administració de Sanitat.

És un servei massa important com perquè visqui de manera paral·lela i independent. Des de l'Agrupament Canillo - Massana entenem que s'han d'anar reduint progressivament les atribucions i la parcel·la d'autonomia político-financera que té conferida, el que permetrà un major control. Com es pot exigir responsabilitat si els mitjans de direcció i control s'han anat dividint i allunyant del propi Govern?

És més greu encara el cas de l'ORTA, on la llei preveu que pugui tenir ingressos per publicitat i on, malauradament, no en figura cap, ni per aquest concepte ni per d'altres. Una entitat amb greus problemes estructurals i de funcionament on tota la despesa no es compensa amb cap ingrés esdevé una càrrega feixuga en els moments actuals i cal valorar bé els criteris que abonen la seva existència i el preu que hem de pagar per ella.

Lamentem que succeeixi de manera similar amb el CNIA. Una entitat que fixa els seus ingressos en funció de la seva despesa és una entitat que corre el risc d'allunyar-se de les pautes econòmiques del mercat dels serveis que presta i això és el que ha succeït.

És difícil controlar una despesa quan se sap que de totes maneres el pressupost s'equilibrarà pel pagament dels serveis prestats a les institucions. La base de càlcul del servei no és competitiva ni es dona d'una manera fixa. No hi ha tarifes fixes per servei que permetin a l'entitat ajustar-se i reduir despeses innecessàries.

Aquest criteri de sortida, amb la idea inicial que no hi hagués guanys i es prestés el servei a preu de cost, ha propiciat que el preu del servei sigui superior al d'altres empreses de l'economia privada i que els seus usuaris, institucions i corporacions locals, hagin reduït la seva demanda cercant i trobant el mateix servei en l'economia privada a un preu més baix.

Havia dit, en iniciar el meu parlament, que un dels motius pels quals l'Agrupament Canillo-La Massana no ha presentat una esmena a la totalitat, és perquè comprenem la dificultat de presentar un pressupost equilibrat quan encara no s'ha posat en marxa els mecanismes d'ingressos que han de compensar la despesa pública, tant de funcionament com d'inversió.

Vull, per finalitzar, expressar el desig del nostre grup, que en els millors terminis es presentin els projectes de llei necessaris per a l'articulació dels dits mitjans i mecanismes, i que la seva posada en pràctica doni els seus fruits a fi d'obtenir l'equilibri pressupostari per tots desitjat.

Això no obstant, l'actual pressupost ha de ser esmenat en aquells capítols en que els criteris de contenció pressupostària i millor utilització dels cabals públics s'han d'aplicar sempre.

El control d'aquesta cambra de la inversió i de les despeses de funcionament proposades pel Govern no pot ser descuidat en cap moment i per això entenem que, sense rebutjar la totalitat del pressupost presentat, ha de ser esmenat i corregit en aquells punts a que hem fet referència i que hem recollit i motivat de forma puntual i extensa en l'escrit de presentació de les esmenes que haurà de debatre's, junt amb les que han presentat i motivat els altres grups parlamentaris, pròximament en el sí de la Comissió corresponent i en aquesta cambra.

Gràcies, Sr. Síndic."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Passo la paraula a la Coalició Nacional Andorrana, Sr. Antoni Cerqueda."

El M.I. Sr. Antoni Cerqueda:

"Gràcies, Sr. Síndic.

M.I. Senyora,

M.I. Senyors:

Els Consellers Generals de CNA volem aprofitar l'ocasió que ens brinda el debat de globalitat del pressupost, per reflexionar sobre la política econòmica del Govern i sobre quina ha de ser l'orientació que permeti a l'economia andorrana superar els reptes que té plantejats.

Darrerament s'ha parlat molt de quina és la situació real de l'economia andorrana, de quin és el grau de dependència de la nostra economia i de com ens afecten els canvis de situació en els països del nostre entorn. Conferenciants il·lustres ens han visitat darrerament, per compartir amb nosaltres els seus punts de vista i les seves reflexions.

La globalització dels mercats i, per tant, la interdependència de les economies és, avui, un fet que només admet discussió per parlar del grau d'afectació. I tots sabem que en el cas de l'economia d'Andorra el grau de dependència és molt alt.

L'economia andorrana està basada, fonamentalment, en el comerç i en els serveis. La recuperació del sector comercial només serà possible emprant mesures que permetin potenciar i desenvolupar l'Andorra de serveis. Recordem aquí l'objectiu general del Pla estratègic: "Andorra és un centre de serveis que ofereix productes i prestacions d'alt valor afegit en un entorn de qualitat".

Construir un país de serveis requereix una voluntat decidida de totes les forces i capacitats del país. S'ha

de produir un canvi fonamental en l'orientació de la nostra política comercial. Hem d'aconseguir que la gent vingui a Andorra atrets pel conjunt de serveis que siguem capaços d'oferir i que quan estiguin aquí també comprin. La política econòmica i comercial basada únicament en l'atractiu comercial, gràcies a un diferencial important del nivell de preus està, i estarà encara més, en franca recessió.

Avui, en el món dels serveis, l'única política econòmica vàlida és la que va orientada a satisfer totalment les necessitats del client, i la flexibilitat, la diversitat, la innovació i la descentralització hauran de caracteritzar les empreses del futur. Aquestes són part de les conclusions del Fòrum Econòmic Mundial celebrat a Davos el propassat mes de febrer.

La situació de canvi a què estem confrontats reserva un paper molt important al sector públic, que ha de crear la legislació, l'entorn i les oportunitats perquè la iniciativa privada les pugui desenvolupar. Caldrà estar molt atents i evitar les temptacions intervencionistes del sector públic de suplantar a iniciativa privada. No hem d'oblidar que un estat intervencionista impedeix el desenvolupament de la societat civil i aboca al dirigisme d'un sector públic prepotent i malgastador.

Al mateix temps, el sector privat haurà de demostrar, un cop més, la seva capacitat d'adaptació i d'innovació i el seu esperit emprenedor.

Totes les decisions i accions s'han d'encaminar al mateix objectiu: fer possible una Andorra de serveis realment competitiva. Tots els recursos disponibles s'han d'adreçar a la mateixa finalitat. Enfrontar la reconversió d'un país, encara que sigui petit, no és una tasca fàcil, i encara ho és menys quan els recursos són escassos.

Andorra té la necessitat de continuar creixent, no solament per superar la recessió actual, també per crear llocs de treball per als nostres fills; no oblidem que un 44% de la nostra població té menys de 30 anys i que la població escolar del curs 9192 era de 9.214 alumnes, i en el mateix període el nombre d'estudiants universitaris era de 751 alumnes.

Si l'objectiu és clar, si existeix una voluntat decidida del sector públic i de tots els agents econòmics, Andorra té, encara avui, claríssimes oportunitats de desenvolupament en el món dels serveis.

En aquesta direcció, Coalició Nacional Andorrana oferirà tot el seu suport i la seva col·laboració, sense regatejar esforços sigui quin sigui l'equip de Govern que assumeixi aquesta responsabilitat.

Quan es parla de la situació de les finances públiques, apareix immediatament la paraula IMPOSTOS, que

se'ns presenta com l'única solució possible. Permeti-me M.I. Senyors una reflexió al respecte.

Dins el context actual de la situació econòmica de les finances públiques, hem de fer front a l'amortització d'un deute acumulat superior als 20.000 milions de pessetes i al cost financer que aquest deute genera, i el Govern ens presenta un projecte de pressupost per a l'exercici 94 amb un nou dèficit de 7.680 milions de pessetes. I per fer front a tot això comptem amb uns ingressos esperats de 18.176 milions de pessetes.

No cal ser un expert per adonar-se que els números no quadren.

És evident que davant aquest panorama la solució que apareix com a més immediata és la creació d'un sistema impositiu general. Així ho va fer avinent el Cap de Govern en el seu discurs d'investidura, matisant que es tractaria d'un sistema d'imposició indirecta, i així ho ha manifestat en mantres ocasions i en tots els mitjans de comunicació interiors i exteriors.

Però les coses no són tan senzilles, ni les solucions tan fàcils. Quan en un lloc com Andorra es pensa en una solució d'aquest tipus, cal fer prèviament un balanç dels avantatges i inconvenients que aquesta mesura pot provocar. I és clar que el balanç s'ha de fer tenint en compte les circumstàncies actuals.

Tothom està d'acord que un dels avantatges fonamentals de l'economia andorrana és el diferencial fiscal en comparació amb els països veïns. La redacció del Pla estratègic defineix aquest diferencial fiscal com una de les capacitats fonamentals d'Andorra. Està clar que tot impost, i especialment els indirectes que per llur pròpia naturalesa són traslladables, l'acaba pagant el consumidor final i que, per tant, un sistema d'aquest tipus encarriraria tots els serveis i reduiria, si no anul·laria, el diferencial fiscal existent.

Endemés, avui, la major part dels sectors econòmics d'Andorra no estan en disposició de suportar una pressió fiscal superior a l'actual. Cal estar en contacte amb la realitat econòmica, cal escoltar la gent, per adonar-se de quina és la situació real de la majoria de sectors econòmics del país, i de quina repercussió tindria per a moltes empreses l'increment de la pressió fiscal. Suposaria, ben segur, el tancament de moltes empreses i la reducció d'activitats de moltes altres. Cal demanar-se si és això el que volem.

Senyor Cap de Govern, quan parlem d'impostos a Andorra cal ser molt prudent, i si un dia es demostra que són un mal inevitable no se n'ha de fer cap publicitat, sobretot de cara a l'exterior. Vostè sap, igual que nosaltres, que un sistema d'impostos indirectes és in-

just i que, per tant, a la llarga, acaben convertint-se en impostos directes.

Nosaltres, des de la Coalició Nacional Andorrana, estem convençuts que la situació actual de les finances públiques és superable sense recórrer a cap sistema impositiu generalitzat. I no creiem que en aquests moments les nostres propostes es puguin qualificar d'electoralistes. Ara no estem pensant a guanyar vots, estem pensant a reconduir la situació de les finances públiques, sense traumes i sobretot sense hipotecar el nostre futur.

El que cal és ser humils i gestionar bé els recursos disponibles, deixant per altres moments les obres faraòniques i els pressupostos expansius pel que fa a la despesa.

Cal que siguem capaços d'adaptar les despeses als ingressos reals, és a dir, no podem gastar el que no tenim. No seguir aquest principi tan elemental ens ha dut els darrers anys a un creixement exponencial de la despesa pública que ens obliga a parlar d'impostos indirectes. Si seguim així no en farem prou ni amb impostos directes. Un sistema de contenció real de la despesa pública serà l'única mesura efectiva per reduir el dèficit públic. Però també és clar que una política d'austeritat no permet el lluitament dels governants, quasi sempre disposats a caure en la temptació de l'expansió i de les inversions que permetin passar a la història.

És evident que s'ha de lluitar per augmentar els ingressos públics. S'ha de fer buscant noves fonts d'ingressos i assegurant-se que l'esforç fiscal no recaigui en els residents permanents del país.

Permetin, M.I. Senyors, que molt breument recordem les propostes de CNA per incrementar els ingressos de l'estat:

- Creació d'un Fons Nacional de Garantia del Sector Financer que, administrat per l'INAF, dotaria l'estat d'uns recursos que li permetrien aconseguir un estalvi important de despeses financeres i reforçaria, encara més, la credibilitat i solvència del nostre sector financer en front de la comunitat internacional.
- Establiment d'un Timbre Fiscal que gravaria els actes jurídics documentats.
- Creació d'un Registre Nacional de Patents i Marques, amb el suport d'un marc jurídic apropiat, en especial per mitja de l'adhesió d'Andorra als tractats i convenis internacionals que garanteixin els drets de propietat intel·lectual i industrial.
- Liberalització controlada i selectiva del sector financer, evitant la desestabilització, fomentant la

competència i assegurant en tot moment l'excel·lent credibilitat i solvència que el sector té actualment.

- Creació d'un marc legal que permeti l'establiment de societats no-residents que, a més de reforçar directament els ingressos de l'estat, dinamitzarien altres sectors de l'activitat econòmica del país.

- Creació d'una taxa sobre les residències passives, separant a nivell fiscal les persones jubilades d'aquelles que estan en actiu.

- Tots els ingressos derivats de l'explotació dels jocs d'atzar.

Segur que se'ns dirà que aquest és un camí que únicament donarà fruits a mig o llarg termini. Nosaltres diem que aquest és un camí que s'havia d'haver encetat fa deu anys. La situació actual de l'economia andorrana era perfectament previsible fa deu anys. Segur que se'ns dirà que les finances públiques necessiten entrades urgents de diners. Cal renegociar amb les entitats financeres del país, per trobar acords que permetin superar la manca de liquiditat actual. I sobretot cal saber per què i amb què es gasta cada pesseta. S'han d'establir prioritats i abandonar o posposar tota despesa pública que no vagi encaminada a l'assoliment de l'Andorra de serveis.

S'han d'establir els mecanismes jurídics per poder canalitzar inversions estrangeres en sectors i infraestructures que haguem definit com a necessàries per al desenvolupament de l'Andorra de serveis. Cal actuar amb agilitat i sense dilacions. Ja no ens queda gaire temps més per perdre.

Finalment permetin, M.I. Senyors, que fem una referència explícita al projecte de pressupost per a l'exercici 1994.

Analitzant detalladament el pressupost de despeses per a l'exercici 94, ens adonem fàcilment que en contra del manifestat en la Memòria del pressupost, aquest no és en absolut un pressupost de contenció i racionalització de la despesa pública.

No hem detectat en cap lloc una voluntat de reducció de la despesa, que permeti al Govern assolir els compromisos contrets tant durant la campanya electoral com en el propi discurs d'investidura del Cap de Govern.

Les despeses de personal preveuen un increment del 20,40% respecte a la previsió per a l'exercici 93. Això representa un increment de despesa de més de 750 milions de pessetes.

El consum de béns corrents presenta un increment del 4,81%, que significarà una major despesa de l'ordre dels 168 milions de pessetes.

Les transferències corrents preveuen un increment del 10,42%, que incrementarà la despesa prevista per a l'exercici 93 en més de 340 milions de pessetes.

L'única partida que presenta una reducció d'un 6,45% és el capítol d'Interessos, i això és degut a la disminució dels tipus d'interès acordada pel sector bancari i no a una acció del Govern.

Les explicacions que conté la Memòria del pressupost pel que fa referència a l'increment de les despeses "no són ni convincentes ni satisfactòries" atès que entre altres coses, dona com a bones les xifres de despesa previstes per a l'exercici 93, que corresponen a una concepció expansiva de la despesa pública i no a una voluntat de contenció i racionalització.

Coalició Nacional Andorrana entén que, donada la situació de crisi de les finances públiques i davant un dèficit pressupostari que posa en perill la pròpia independència de l'estat andorrà, el Govern hauria de presentar un pressupost calculat per OBJECTIUS I ACCIONS DE GOVERN i no per una simple agregació de les demandes dels diferents ministeris que, indiscutiblement, suposen una despesa molt més elevada en la major part dels capítols.

Recalculant el pressupost del 94 per un sistema d'agregació diferent al presentat pel Govern, CNA proposa una reducció de més de 3.000 milions de pessetes, sense hipotecar el funcionament de cap de les institucions.

Aquesta reducció està explicada i motivada en les 30 esmenes que CNA ha presentat al projecte de pressupost per a l'exercici 94 i que defensarem en el si de la Comissió de Finances i Pressupost.

Moltes gràcies per la seva atenció."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Passo la paraula al Sr. Jaume Bartumeu per Nova Democràcia."

El M.I. Sr. Jaume Bartumeu:

"Gràcies, Sr. Síndic.

L'apartat primer de l'article 111 del Reglament d'aquesta cambra, ens obliga a fer avui un debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost general, abans de la tramitació en Comissió de les esmenes i tot i que no hi ha hagut cap esmena a la totalitat.

El dia 19 de gener, en aquesta mateixa cambra, el nostre Grup Parlamentari va contribuir decisivament a fer possible la investidura d'Oscar Ribas, donant un vot a favor de l'estabilitat i amb la voluntat de fer possible la governabilitat.

Vam dir, també, que tot i no acceptar entrar a formar part del seu Govern, teníem -i seguim tenint- la voluntat de no defugir la coincidència, si era possible.

Finalment, també vam dir que la primera gran prova de tot aquest esforç de possible coincidència seria la discussió del pressupost general per a 1994.

Ens ha satisfet que el Govern hagi presentat ràpidament el projecte de pressupost perquè, com també vam dir el passat mes de gener, la situació econòmica no aconsellava perdre temps.

Precisament, per acceptar i compartir el fet que el Govern hagi preparat i presentat ràpidament el projecte, s'entendrà que no li fem cap greuge pel fet de no haver-se discutit prèviament les línies generals, ni les propostes concretes, adreçades a reactivar l'economia i les finances públiques.

Tanmateix, d'ençà de la presentació del projecte de pressupost, constatem amb preocupació que l'actitud del Grup Parlamentari de l'AND no sembla anar pel camí del diàleg i del pacte, sinó més aviat de la imposició, si us plau, per força, del seu únic, exclusiu i excloent criteri.

Malgrat que el President del Grup Parlamentari de l'AND, ens havia manifestat durant el debat d'investidura que la seva agrupació electoral apuntava «... la necessitat de poder assolir un gran pacte d'estat en matèria ...de finances públiques i d'economia.»

Malgrat que, en el mateix debat, el President del Grup Parlamentari de l'AND ens deia també, que el Govern havia «...de poder pactar polítiques públiques valentes amb el conjunt de la cambra i algunes altres les ha de pactar amb aquells sectors de la majoria que li donen suport...». Hem de constatar que les nevades d'aquests darrers tres mesos, han fet perdre la traça d'aquelles bones intencions.

Probablement som davant d'un primer problema de concepció o d'interpretació del nou règim polític i institucional.

Després de la Constitució, Andorra ha esdevingut un Coprincipat parlamentari. El sistema parlamentari dona un paper rellevant al joc polític dels grups parlamentaris dins la cambra legislativa i, el Govern, que disposa amb plenitud del poder executiu i reglamentari, ha de recolzar molt directament la seva acció en la majoria parlamentària que l'ha investit i li dona suport.

Si, a més, el Govern és minoritari i no té un Grup Parlamentari suficientment cohesionat i disposat a cercar consensos i pactar polítiques, ha de fer un esforç suplementari per establir i consolidar ponts de diàleg amb els grups parlamentaris que van votar-li la investidura.

Doncs bé, resulta que trobant-nos exactament en aquesta situació, el Govern fa exactament el contrari del que no solament seria coherent, sinó fins i tot necessari i raonable.

En lloc de diàleg, actituds altisonants de suficiència i d'inflexibilitat. Abans de facilitar l'accés a algunes fitxes d'informació pressupostària, posicions de reraguarda reglamentària.

Aquestes actituds del Govern menystenen el paper del Consell General, oblidant que el nou Reglament ha trasbalsat el funcionament de les Comissions per donar el paper rellevant, en la impulsió de l'activitat legislativa, als grups parlamentaris.

Perquè si no es vol impossibilitar el paper constitucional del Parlament, calen noves eines d'informació i treball per als grups parlamentaris. El primer Govern constitucional té l'obligació institucional de facilitar tota la informació pressupostària als grups parlamentaris, sense reticències ni lectures restrictives del paper de control del legislatiu.

En qualsevol cas, que quedi clar que Nova Democràcia no pensa pas renunciar al paper que institucionalment li correspon a l'igual que a la resta de grups parlamentaris.

Precisament perquè no hem volgut renunciar a la nostra missió, hem presentat trenta-una esmenes al projecte de pressupost per a 1994. Ho hem fet amb els mitjans escassos amb què comptem els grups parlamentaris i en el curt espai de temps de les tres setmanes reglamentàries. No ens en vam queixar ni ens en queixem avui, perquè com ja hem dit, el Govern havia fet el que calia presentant ràpidament aquest projecte, i els grups parlamentaris teníem l'obligació de treballar ràpidament perquè, el més aviat possible, el país pugui disposar d'un pressupost.

Aquest projecte de pressupost, no presenta gairebé cap novetat pel que fa a la presentació tradicional dels darrers anys. No podia ser altrament atès que pensem que tots estem d'acord amb que el calendari ens obliga, als uns i als altres, a entendre que som davant un pressupost de transició i que les novetats, en el sentit d'anar vers una nova concepció de les finances públiques que es tradueixi en un pressupost general entès i emprat com una veritable eina de política econòmica, s'han de preparar per a 1995.

Fet aquest comentari general direm també que el que caldria, ho hem dit sovint però mai s'arriba a dur a terme, és plantejar-se l'exercici del control parlamentari fent un debat a l'hora d'examinar les liquidacions del pressupost.

És en aquell moment on ens adonarem, per exemple, de la malaltissa i persistent tendència d'alguns departaments a fer dels traspassos de capítol pressupostari una eina d'administració ordinària, desvirtuant així, totalment el paper del pressupost aprovat pel Parlament.

Així, és en aquest marc de transició cap a una nova política de les finances públiques, que hem preparat i presentat les esmenes al projecte. Esmenes que volen abastar qüestions de principi o exercir un control sobre les grans magnituds de la despesa i no pas caure en ridícules reduccions de cinquanta mil pessetes, com s'havia fet en l'anterior legislatura.

No entrarem ara, per entendre que s'haurà de desenvolupar primer en Comissió per retornar al ple de la cambra, a comentar totes i cadascuna de les nostres esmenes.

Sí que sembla oportú, però, agrupar en un comentari sintètic els set grans eixos de preocupació del nostre Grup Parlamentari.

1. LA JUSTICIA

En el nou ordre constitucional, la justícia, esdevinguda un dels tres poders de l'estat de dret andorrà, té un paper cabdal.

En aquest àmbit cal vetllar perquè la transició del vell sistema, amb virtuts evidents però també plagat de defectes congènits de manca de transparència, no esdevingui viciada per la passivitat del Govern.

Una passivitat que es pot constatar tant en la deixadesa evident a l'hora de dotar l'Administració de justícia dels mitjans materials -locals, instal·lacions i mobiliari- com en l'absència de desenvolupament reglamentari de la necessària adscripció del personal al servei de l'Administració de justícia dins la nòmina i la jerarquia de l'Administració general.

Què podem dir de l'inexcusable omissió de proposar un crèdit per a l'adquisició de mobiliari que, amb reiteració que es fa difícil de creure involuntària, ha fet que el projecte de pressupost que avui examinem tampoc no proposi cap crèdit per aquest concepte?

Mentrestant, els ciutadans del nou estat andorrà que s'assabenten que el nostre Govern ja ha arrendat una oficina a Nova York per a la nostra representació davant les Nacions Unides, pateixen una veritable hu-

miliació quotidiana en haver d'anar a gestionar afers judicials andorrans a la seu de les ambaixades estrangeres, espanyola i francesa.

Si algú s'hagués proposat una estratègia de desmoralització i desmotivació de la nostra magistratura, no ho hauria pas fet millor.

I, és en el marc d'aquest conjunt de despropòsits, que el nostre Grup Parlamentari -i no hem estat pas els únics- ha formulat tot un conjunt d'esmenes, adreçades a resituar el Consell Superior de la Justícia a l'indret institucional que constitucionalment li pertoca.

La motivació del conjunt d'aquestes esmenes, es pot resumir en la voluntat d'evitar que les mancances del Govern a l'hora d'exercir el seu poder reglamentari puguin ser substituïdes, en matèria de gratificacions, i de contractació i remuneració del personal, per decisions del Consell Superior.

El desplegament de la Llei qualificada de la justícia, no justifica un augment forassenyat de les despeses d'aquesta Administració a la qual, per altra banda i com ja hem dit, cal donar-li els mitjans necessaris per complir la seva important missió.

2. EL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

Aquesta alta institució que és «l'interpret suprem de la Constitució» com diu la seva llei qualificada, ha de disposar també dels mitjans necessaris i suficients, però ha de ser a partir d'haver assumit prèviament quina és la dimensió d'Andorra, país petit.

Ens preocupa, i per això hem formulat una sèrie d'esmenes, que en el projecte de pressupost presentat es vulgui anar cap a una sobredimensió d'aquesta institució, que tot i sent de cabdal importància, ha de guardar la mesura del nostre país.

3. LA PROMOCIO EXTERIOR D'ANDORRA

Hem proposat també -és la nostra vint-i-quatrena esmena- la reducció de 249 milions de pessetes dels crèdits destinats a la promoció publicitària exterior a Espanya, França i el Benelux.

La nostra motivació és evitar un malbaratament de diners en una campanya d'estiu que, per tercer any consecutiu, arribarà tard. No anem en contra d'un pla que compartim, sinó contra un malbaratament de diners consistent a fer campanyes fora de temps.

4. EL DRET A L'HABITATGE

Nova Democràcia entén que la Constitució incorpora a més de les regles de funcionament dels poders, els principis finalistes que la societat s'ha donat. Entre

aquests i dintre del capítol dels Drets econòmico-socials, la Constitució reconeix en l'article 33 el dret a l'habitatge i el text imposa als poders públics que promoguin les condicions necessàries per arribar a aconseguir aquest dret. Dret que segons l'article 39.3 de la Constitució conformen la legislació i l'acció dels poders públics.

Se'n dedueix, doncs, que l'acció del Govern i la legislació del Consell perquè es realitzi el dret a l'habitatge, no és quelcom que pugui derivar-se d'opcions polítiques, sinó que s'imposen als poders de l'estat en virtut de la Constitució.

Si l'acció del Govern i la legislació del Consell van en aquest sentit, estan complint amb la Constitució, si no, senzillament, incompleixen la Constitució; és a dir, incompleixen la voluntat sobirana del poble.

En règim d'economia del mercat (article 28 de la Constitució), l'acció governamental i la legislació s'ha de fer per la via prevista a l'article 32 de la Constitució; és a dir, intervenint en l'ordenació del sistema econòmic, mercantil i financer.

Es constata -sense que calguin demostracions que si cal es poden perfectament recolzar en una estadística fàcil d'establir- que el lliure joc de l'economia de mercat per si sol, no assegura a la població el dret de tothom a gaudir d'un habitatge digne, tant en el vessant de l'arrendament com en propietat.

Certament, no està inclòs en l'expressió «gaudir d'un habitatge» que aquest gaudiment sigui gaudir en propietat, però no està exclòs, a partir de la Constitució, que el gaudiment de l'habitatge es fa en les dues fons de propietat i arrendament, i el text constitucional no distingeix entre les dues formes de gaudiment, pel que cal concloure que les contempla ambdues.

La moció de dignitat no està reservada únicament a les condicions materials de l'habitatge, salubritat, capacitat, etc. sinó que està en relació amb les possibilitats econòmiques de la persona i les condicions econòmiques del mercat, en el sentit que la noció de dignitat de l'habitatge postula que el cost d'aquest no engoleixi una part massa important dels ingressos i les capacitats econòmiques de la persona, que convertiria en indignes les altres necessitats i drets de la persona.

El Govern, per imperatiu constitucional, ha de tenir una acció en aquest camp. Ha de proposar l'acció concreta al legislador, perquè compleixi amb l'imperatiu constitucional que pesa sobre ell, de legislar en el mateix sentit. L'acció del Govern ha de ser doble: d'una banda intervenir en l'ordenació del mercat i de la finança per aconseguir-ho (article 32 de la Constitució) i, d'altra banda, en mèrits de la definició d'estat social

continguda en l'article 1 de la Constitució, contribuir a facilitar l'exercici del dret amb diners públics, expressió real de la solidaritat.

La legislació del Parlament, coherentment amb l'acció que proposa el Govern, ha de ser també doble:

a) legislar intervenint en el que calgui l'ordenació del sistema econòmic, mercantil i financer, la qual cosa suposa una limitació al principi absolut de la llibertat de l'economia del mercat -limitació volgués expressament per la Constitució perquè al costat de l'article 28 hi ha el 32, tots dos igualment constitucionals,

b) votant en el marc del pressupost, crèdits necessaris perquè l'estat pugui afavorir la consecució del precepte constitucional de l'article 33.

Cap de les dues línies d'actuació per si soles, podrien assegurar la finalitat perseguida per l'enunciat de l'article 33 de la Constitució, la concurrència d'ambdues ho facilitarà sense que hom pugui descomptar l'eficàcia dels mitjans utilitzats. Però essent imperatiu de la Constitució promoure les condicions, i no pas d'aconseguir la totalitat, la insuficiència que cal preveure de les dues accions no haurà de ser signe d'incompliment del mandat constitucional.

Precisament, en base a tota aquesta motivació, el nostre Grup Parlamentari ha formulat l'esmena trentena.

És una esmena, formulada des de la necessitat de recordar al Cap de Govern els compromisos contrets abans de la votació de la seva investidura.

No s'hi val a acceptar un compromís avui per oblidar-lo d'aquí a tres setmanes.

5. LA INTERVENCIO GENERAL DE L'ESTAT

El projecte de pressupost presenta el traspàs o el trasllat de la Intervenció General des del Ministeri de Finances vers la presidència del Govern.

Aquesta nova adscripció topa frontalment amb la legislació vigent perquè, com s'ha assenyalat en les nostres esmenes setena i vuitena, la Llei General de les Finances Públiques de 2 de setembre de 1983, estableix l'adscripció del Servei d'Intervenció a la Conselleria de Finances. Com també ho fa el desenvolupament reglamentari que regula la Intervenció General.

Com també hem dit en la motivació de les nostres esmenes, el nostre Grup Parlamentari està obert a debatre amb el Govern l'oportunitat i operativitat d'aquest trasllat, però l'eventual acord a què es pogués arribar s'haurà de traduir en l'endegament d'una iniciativa legislativa.

En qualsevol cas, mesures precipitades i poc mesurades com aquesta aboquen a culs de sac i, el que encara és més preocupant, generen inseguretat als ulls dels ciutadans i del propi funcionariat, i precisament el funcionariat forma part del sisè punt de què volíem parlar.

6. LA RETRIBUCIO DEL FUNCIONARIAT

Segons les xifres que hem pogut examinar del pressupost, el projecte presentat suposa un augment igual a zero; és a dir nul, del valor del punt salarial de retribució dels funcionaris i personal contractual al servei de l'Administració general.

La comptabilització dels triennis i altres petits ajustaments en curs d'exercici, farien pressupostàriament inviable cap revisió dels salaris del personal.

Aquesta situació és injusta i hem proposat una esmena que permeti al Govern dur a terme una revalorització general del poder adquisitiu dels funcionaris i contractuals.

I, també recomanem al Govern que procuri no augmentar la distància cada cop més cridanera entre els salaris més alts i els salaris mitjans.

Això ens porta a fer referència a una altra esmena, la que demana igualtat en la retribució dels ministres, de la qual no consideràvem necessari parlar-ne avui, en aquest debat de globalitat, perquè com ha dit el propi Ministre de la Presidència en presentar la seva dimissió, no es tracta de cap qüestió d'estat. A la vista del rebombori orquestrat pel Cap de Govern, que hi ha dedicat fins i tot una roda de premsa, convé recordar breument la nostra posició en aquest afer.

El Govern va presentar una proposta de crèdit global per a la retribució del conjunt dels ministres, sense desglossament per ministeris.

En cap document d'informació pressupostària, hi figurava una referència a l'existència d'una diferència de retribució en favor d'un Ministre. Tanmateix, a la vista que les xifres no quadraven, el nostre Grup Parlamentari -tampoc aquí no ha estat pas l'únic- ha formulat una esmena adreçada a restablir el que considerem un principi essencial: la igualtat de remuneració dels membres del Govern.

En lloc de promoure un debat a l'entorn de la remuneració del conjunt dels càrrecs públics, el Cap de Govern ha explicat a la premsa que estava actuant en aquesta matèria en base a «precedents».

Sr. Oscar Ribas, la política dels «precedents» es va acabar el dia 14 de març de 1993. Ara, cal aplicar el principi de legalitat.

Afirmem rotundament el que vostè demagògicament ha volgut negar: el projecte de pressupost introduïa subrepticiament un sobresou per tal com no feia figurar amb precisió quina era la retribució destinada al Ministre de la Presidència sinó que, com hem recordat, proposava un crèdit global pel conjunt dels ministres, sense especificar mai quina era la retribució de cada Ministre.

I, quedi també constància que en aquest afer, mai no hem posat en dubte ni la competència professional ni l'honestedat del Sr. Daniel Bastida.

Estem convençuts que no hem fet res més que exercir el nostre paper de parlamentaris, en controlar l'acció del Govern.

En qualsevol cas, no el seguirem per aquest camí de la polèmica estèril. Andorra té altres problemes de més entitat i que requereixen una atenció prioritària, com és per exemple el setè i darrer punt de què avui volem parlar.

7. EL DEFICIT I LES NOVES FONTS D'INGRESSOS

La més greu mancança d'aquest projecte de pressupost és l'absència de paral·leles propostes de creació de noves fonts d'ingressos tributaris.

Aquí val també l'observació general, que ja hem exposat anteriorment, quant al fet que es tracta d'un pressupost preparat molt ràpidament i en un moment de transició.

Però queda clar que totes aquelles bones intencions que figuraven al discurs-programa del passat mes de gener s'hauran de traduir en propostes concretes, en projectes de llei de la imposició general indirecta, degudament debatuts i pactats entre els grups parlamentaris, amb la finalitat de poder preparar el pressupost de 1995 en unes condicions que permetin redreçar el dèficit de les finances públiques i reactivar l'economia amb una important inversió pública.

Fins aquí les nostres reflexions generals i les nostres preocupacions principals davant el projecte de pressupost de 1994.

Sortosament la Sindicatura ha fet una interpretació del Reglament, considerant que no havent-hi cap esmena a la totalitat no hi ha lloc a una votació de globalitat.

El Govern i el Grup Parlamentari de l'AND hauran de posar ara en pràctica aquelles bones intencions del debat d'investidura.

Salvades les equivocacions i mancances tècniques del projecte, convindrà que facin prova d'una actitud més dialogant amb la finalitat d'aconseguir uns acords transaccionals que permetin votar un pressupost que

tradueixi una veritable voluntat de redreçament econòmic.

És a vostè, Sr. Cap de Govern, a qui correspon donar continuïtat al suport rebut el passat mes de gener. Pertany a l'AND administrar aquesta estabilitat que vam fer possible Nova Democràcia i IDN, cercant nous escenaris de coincidència.

Hi ha o no hi ha voluntat de seguir endavant?; la resposta l'ha de donar l'AND i el seu Govern. Gràcies.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Passo la paraula al Sr. Marc Forné pel Grup Lliberal.”

El M.I. Sr. Marc Forné:

“Gràcies, Sr. Síndic.

M.I. Senyora,

M.I. Senyors,

M.I. Senyor Cap de Govern i membres del Govern:

Avui iniciem el procediment legislatiu corresponent al pressupost general de l'estat andorrà per a l'exercici 1994; un projecte de pressupost que té unes característiques ben especials tant pel que fa a la seva elaboració com a la seva incidència en un context de crisi econòmica generalitzada al país.

En efecte, l'elaboració del projecte de pressupost que ara es sotmet a l'aprovació del Consell General es caracteritza per la precipitació en la seva presentació; entenem que l'actual Govern s'ha limitat a presentar l'antic projecte de pressupost amb correccions més estètiques que de fons, malgrat que, com ha dit el Sr. Jaume Bartumeu, feia falta anar ràpid i també estem d'acord en això.

Per precipitació, sobretot, en la seva tramitació; el Reglament del Consell General ha obligat els grups parlamentaris, els Consellers i el mateix Govern a una marató accidentada per tal de millorar la informació rebuda, a fi de poder estudiar i presentar esmenes a tots els pressupostos en el termini escarçat de quinze dies. En futures ocasions caldrà que els grups parlamentaris rebin amb el projecte de llei del pressupost tota la documentació detallada, que és imprescindible per entrar amb coneixement de causa en la complicada estructura pressupostària del Govern i les parapúbliques.

Es posa de manifest, una vegada més, que el Reglament d'aquesta cambra ha estat fet massa lluny de la nostra realitat. Lamentem que no hi hagi una votació al final d'aquest debat perquè, com a mínim, sabríem

quins són els autèntics suports del Govern. Serà una peculiar forma d'entendre la governabilitat, la de dos grups que van votar la investidura del Cap de Govern actual, i en el primer acte important de la legislatura han estat dels que més esmenes hauran presentat, algunes amb efectes ja evidents en una cadira buida.

En la línia del que diem, el Grup Parlamentari Lliberal constata la manca de majoria pel que fa a les esmenes: 72 d'IDN i 31 d'ND. Una eina fonamental de la política del Govern i del control parlamentari, com és el pressupost, i la primera feina parlamentària important, han posat de manifest la precarietat d'una majoria circumstancial.

Aquesta situació que és greu per al país, s'està repetint en els projectes de llei presentats pel Govern i que han estat objecte d'una allau d'esmenes de tots els grups.

Una de les causes evidents d'aquesta manca de sintonia és que els ministres de l'actual Govern no sembla que s'hagin mirat el pressupost que ja havien fet els seus predecessors, potser no han tingut temps per la pressa en presentar-lo. Més aviat sembla que l'han presentat quasi tal com era.

L'anàlisi comparativa dels pressupostos de 1993 (sense tenir la liquidació encara) i el que es presenta per al 1994 posa de manifest que el Govern s'ha limitat a fer com sempre: afegir tot el que calgui a les despeses fetes l'any anterior, sense analitzar quasi mai si es podien reduir aquestes, potser amb les úniques i fàcils excepcions de les beques i les subvencions a entitats esportives.

El Cap de Govern sempre diu que vol reestructurar el pressupost d'ingressos de l'estat, i mai no parla del de despeses.

El bon concepte de simplificació i de proximitat de les decisions locals ha esdevingut un parany. El Govern és deutor del primer i del segon trimestre de 1994 de les transferències als Comuns. Però el Cap de Govern, que és el deutor, no s'ha dignat ni a convocar una reunió amb els Cònsols per tractar del tema. El resultat són uns Comuns que no saben quins compromisos poden agafar en inversió o que veuen dificultats pels que ja han assumit.

El Sr. Cap de Govern, que coneixia o podia conèixer millor que ningú l'amplitud del problema financer, només s'ha tancat en banda dient que els bancs no li fan crèdit. I aquesta és una afirmació prou lamentable: Que avui dia al Cap de Govern d'Andorra els bancs andorrans no li deixen ni un cèntim més, és un greu símptoma de desconfiança en la seva política.

Vostè potser seguirà dient, Sr. Cap de Govern, que n'hi ha que no volen encarar el repte de la reestructuració

dels ingressos públics i potser ens farà tota una exposició retòrica (als mitjans de comunicació) sobre la síndrome del Tossal i els atemptats a la democràcia que es veu que cometen els parlamentaris quan presenten determinades esmenes. Però molts pensem que el problema principal és precisament vostè i la seva manera d'entendre les relacions entre el Parlament i el Govern. La qüestió és saber a quin moment els que pensem això serem, o som ja, majoria dins d'aquest hemicicle, perquè ens sembla poder intuir que al carrer les coses ja fa temps que són ben clares, especialment després dels darrers esdeveniments i de les sorprenents explicacions que se n'ha volgut donar i sobre les quals ja tornarem a parlar més endavant.

La Memòria del pressupost parla de contenció de la despesa, però aquesta es limita a la pràctica eliminació de noves inversions. L'esforç que s'hauria de fer en el camp de les despeses corrents no existeix, sinó que aquestes despeses segueixen augmentant vertiginosament, sense cap relació, o en relació inversa a la reducció de treball d'una part de l'Administració general i al fet que el país està totalment immersit en la crisi.

Per il·lustrar el que diem podem donar alguns exemples com són el de les inversions en informàtica: Constatem una multiplicació de despeses de funcionament i, alhora, un augment desproporcionat de les inversions en informàtica. Per un costat seguim invertint en mitjans tècnics, que haurien de reduir la demanda de personal, però en canvi aquesta demanda segueix creixent desbocadament sense cap mesura i comença a créixer igualment a tots els Comuns.

Un altre exemple ens el dona la Llei de taxa de vehicles: el Consell acaba d'aprovar les lleis de cànon de FEDA i STA o d'impost com li diu l'IDN, i de la taxa de vehicles. L'última aplica la Llei de competències dels Comuns, però si bé li era forçós de respectar la recaptació dels Comuns que ja tenien una taxa establerta i podia moderar l'augment global, s'ha optat per la via fàcil: que pagui el consumidor un augment mitjà de quasi el 70 per cent (segons dades del Govern), un augment mitjà que curiosament en el cas dels vehicles de menys cilindrada és més del 70% i en canvi en els més grans és de menys, la mitjana és d'un 69%, per tal que el Govern també en rebi una quota important. Si aquesta política es generalitza en altres taxes o contribucions que ja apliquen els Comuns, sempre resultarà que acaba pagant el mateix: el contribuent del país.

El Sr. Cap de Govern té raó quan diu que els Comuns han assumit el 90% de la capacitat impositiva. Però li haurem de recordar novament que la remuneració política del 30% del pressupost d'ingressos i la llista extensiva de competències va ser ell qui les va oferir graciosament als Comuns per recuperar una iniciativa

política que a aquesta cambra li era discutida. Ell i, naturalment, els grups polítics que van donar suport a aquella majoria i a aquelles decisions, alguns dels quals ara malden per desmarcar-se'n parcialment.

També es constata una descoordinació pel que fa a la política de depuradores d'aigües: la política definida per la Secretaria Tècnica de Medi Ambient és radicalment oposada a la del Govern. El pressupost presenta la construcció de depuradores i, en canvi i de manera força analitzada i documentada, se'ns diu que no és la política adequada, que en primer lloc cal no embrutar o que abans d'abocar les aigües als rius, les indústries i altres punts de creació de pol·lució les han de depurar pel seu compte. En lloc de fer assumir a tots els ciutadans una depuració d'aigües general, molt costosa i quasi sempre insuficient, cal que en una primera fase es recullin els residus com els olis de motors, les deixalles químiques i sanitàries i es depurin selectivament al mateix lloc de creació d'aquests residus.

Es tracta de substituir el sistema industrial tradicional de grans pol·lucions i grans indústries de neteja de les pol·lucions, aquesta mena de cercle viciós, per una consciència general d'estalvi del medi ambient abans d'embrutar-lo.

En aquest sentit les nostres esmenes, tant pel que fa a la inversió com sobre les despeses de funcionament en el capítol de Medi Ambient, esperem que serveixin per reencaminar el pressupost cap a una política de Medi ambient més d'acord amb la nostra realitat. Al nostre discurs-programa en parlàvem, de depuradores, però la prevenció, la presa de consciència i les actuacions puntuals prèvies a les grans inversions són el bon camí.

Fent referència a l'evolució de les despeses: L'expressió en boca del Cap de Govern: "contenció de la despesa tot i els nous serveis assumits pel Govern" és una cançoneta que es repeteix insistentment en la Memòria descriptiva de l'actual Projecte de Llei de pressupost.

Una anàlisi, només superficial, de les grans xifres d'aquest pressupost posa de manifest que aquest suposat esforç de contenció no ha existit, i si s'ha fet els resultats obtinguts són d'allò més descoratjadors.

El pressupost de les despeses per a 1994 presenta un increment de l'11% respecte del de 1993. És clar, les partides d'un i de l'altre no són comparables, dirà el Govern.

Doncs bé, fem-les comparables; aïllem l'efecte de les amortitzacions de préstecs, de les inversions, i de les partides no homogènies (principalment la justícia); aïllem també l'efecte de la càrrega financera, ja que l'evolució favorable d'aquesta no respon a un esforç

de contenció de la despesa per part del Govern, sinó a l'evolució dels tipus d'interès en els mercats financers internacionals, com molt bé ha dit el Sr. Antoni Cerqueda.

Aïllant tots aquests efectes s'arriba a la conclusió que les despeses recurrents comparables, les que posarien de manifest el suposat esforç de contenció a què es refereix el Govern, han passat de 14.180 milions al pressupost de 1993, a 15.603 milions al pressupost de 1994.

Un increment de 1.423 milions de pessetes. Més d'un 10 % d'increment.

Un increment superior al 10 % de les despeses comparables i recurrents (les que tindrem aquest any, i el 1995, i el 1996, etc.) no ens sembla ni lloable ni es pot qualificar d'un esforç de contenció suficient.

Si comparem les despeses de personal del pressupost de 1994 amb les de 1993, l'augment és del 20,4 %; deduint les despeses de personal de la justícia i el Tribunal Constitucional (que apareixien el 1993 en transferències corrents o fora de pressupost), l'increment real de personal és del 7,6% per un increment salarial pressupostat del 3,5%. Hi ha, doncs, pressupostada la contractació de nou personal a l'Administració central. Només cal llegir cada setmana el BOPA, per constatar que aquesta contractació de l'Administració central i de totes les altres segueix creixent.

Algunes de les esmenes del Grup Lliberal van en el sentit de qüestionar la necessitat d'aquestes noves contractacions; la informació que se'ns ha facilitat no ens ha semblat ni suficient ni convincent i per això hem volgut que aquests capítols es discutissin en comissió. Si els responsables de les diferents partides ens convencen de la necessitat d'aquestes, no tindrem cap problema per retirar aquestes esmenes.

Potser sí que és necessària la contractació de nou personal per a alguns serveis, però segur que sí que és més necessària i econòmica una bona política de formació i motivació del personal de l'Administració de l'estat (política que, per cert, en el projecte de pressupost que se'ns ha presentat no apareix enlloc).

Allò, però, que ens sembla paradoxal és que hi hagi un augment real de les despeses de personal acompanyat al mateix temps d'un augment fortíssim de les partides informàtiques: les despeses relacionades amb la informàtica augmenten d'un 48% respecte del pressupost de l'any anterior. La inversió en informàtica (equips i aplicacions) ho fa en un 35%. Per a nosaltres aquestes dues partides (personal i informàtica) haurien de ser interdependents i les seves variacions inversament proporcionals. L'augment simultani d'aquestes dues

partides posa de manifest la poca claredat d'idees i la descoordinació a l'hora d'elaborar aquest projecte de pressupost. Podria afegir més encara, per tal com a la informàtica sobretot, la part d'inversió va baixant de preu cada any i les prestacions van augmentant.

Però la descoordinació arriba al seu punt culminant quan es constata que les transferències als Comuns, que en el pressupost 1994 representen 3957 milions de pessetes, no van acompanyades del lògic alleugeriment de l'estructura de l'Administració central.

Les transferències als Comuns augmenten any rera any, els Comuns les utilitzen com millor els sembla, augmentant també any rera any, i en els tres darrers anys d'una manera alarmant, les seves despeses de funcionament.

Constatem que les transferències als Comuns, seguides de l'atribució de competències, no han simplificat la feina del Govern sinó que l'ha complicat i augmentat, i naturalment, han augmentat molt les despeses de funcionament dels Comuns. És ben clar que seguint amb els actuals paràmetres, el 15% que els Comuns poden atribuir a funcionament cada any de les transferències, s'haurà d'augmentar fins arribar al 75% del propi Govern.

Per això creiem que cal demanar un esforç de solidaritat als Comuns per tal que ells també limitin les inversions a fer, les facin de manera coordinada tot seguint prioritats generals, i frenin també les despeses corrents vetllant per no augmentar la contractació. Ho demanem i és imprescindible negociar una renúncia o ajornament d'una part de les transferències, ja que no és defensable que el Govern no pugui fer inversions noves, mentre que els Comuns sí que les podrien fer, amb els diners de les transferències. Uns diners que no reben perquè el Govern no els té.

La nostra insistència en la solidaritat potser alguns tindran pressa per desqualificar-la, sense molestar-se a llegir el que diem. I només diem que cal una consciència de tots per tal que ni els uns estirin més la màniga que el braç, ni els altres s'hagin d'endeutar encara més. Parlem sempre de concertació, de negociació dins del marc de les Lleis vigents, mai fora d'elles ni a la seva esquena amb cap mena de subterfugi.

Se'ns diu i se'ns repeteix que hauríem d'ésser més pragmàtics, volent dir que hauríem de pensar més en els vots parroquials o, més ben dit, parroquialistes, i nosaltres hem de recordar que som el segon grup més votat i que les nostres idees sobre el model d'estat són compartides pels electors de molts altres grups polítics representats en aquest Consell General.

El Grup Lliberal entén que allò que falla és el model de país que s'ha escollit. El preu que s'ha pagat pel consens és excessiu i posa en perill la pervivència de l'estat; ja sigui per fallida immediata o en forma de lenta agonia com a conseqüència de la destrucció dels diferencials fiscals del nostre país respecte dels del seu entorn, per tal de sanejar unes finances públiques que sostinguin un model d'estat equivocat.

Pel que fa a la incidència de l'augment de les despeses corrents de la justícia, s'ha de dir que el Govern podia haver exigut una reducció substancial del capítol de remuneracions del Consell Superior de la Justícia i del Tribunal Constitucional. En aquest sentit s'ha de posar especial èmfasi en les esmenes que presentem al pressupost de la Justícia i del Tribunal Constitucional. Tal com es podia témer, s'ha passat d'un funcionament correcte amb un cost ajustat, a un cost multiplicat per tres i contra això no n'hi ha prou de parlar de noves obligacions constitucionals. A més a més, l'anterior legislatura, amb una generositat digna de millor causa, va suspendre el pagament de les taxes de Justícia en les disposicions transitòries de la Llei qualificada de la justícia, amb la qual cosa l'estat ha deixat de recaptar durant molts mesos una quantitat important d'ingressos.

En resum i per tancar la nostra reflexió pel que fa al capítol de despeses, tal com exposem en la motivació de les esmenes que presentem, proposem utilitzar com a principi general de l'anàlisi de les despeses, el compromís de reduir totes les que es puguin en un teòric vint per cent quan sigui possible, sense perjudici de reduir-les molt més en determinats casos. Això obliga a un esforç de racionalització administrativa a base d'evitar noves contractacions si no són realment imprescindibles, a la redistribució de les feines evitant duplicitats amb els Comuns, a prescindir tant com es pugui d'assessoraments exteriors que sempre es paguen de manera més que generosa, amb resultats sovint inútils, i a renegociar a la baixa lloguers pagats.

La nostra proposta sobre ingressos.

No compartim l'optimisme del Govern i les xifres de gener i febrer ens donen la raó, ja que marquen una tendència preocupant a la baixa dels ingressos per importació de mercaderies.

És cert que falten determinades lleis de les quals alguna està en tràmit, i en falten d'altres sobre les quals no tenim notícies.

Però el Sr. Cap de Govern té el costum de desvirtuar les mesures que tothom proposa, desvirtua i menysprea totes o quasi totes les iniciatives que no vinguin d'ell. Però les que ell propugna, o bé les presenta amb

defectes insalvables, o bé no les acaba de presentar mai. I no ens referim solament a la present legislatura, sinó també a les dues anteriors i a la del seu primer Govern. Podríem fer un inventari de les frustrades intencions del Sr. Cap de Govern, començant per una inexistent llei del joc, per una sempre anunciada llei de registre de marques, últimament pels suposats enormes beneficis dels canals orbitals atribuïbles a Andorra, etc.

El Govern té les dades més directes i els mitjans humans i tècnics més grans en matèria d'ingressos possibles i li correspon a ell fer la feina tècnica dels projectes de llei. El que passa és que per fer aquesta feina, cal ser a casa, cal ser al despatx, per utilitzar un terme professional. I darrerament per saber on és al Cap de Govern, cal llegir constantment la premsa veïna a la recerca de premis culturals catalans i reunions interpirinenques transcendents. I aviat, ens temem, intervencions a tots els fòrums internacionals que pugui.

... i mentrestant tenim la casa sense escombrar...

Mentrestant, tornant d'algun viatge, el Sr. Cap de Govern es troba amb la dimissió d'un Ministre que havia d'ésser peça fonamental en la seva política itinerant. Dimiteix un Ministre perquè se li va assegurar el manteniment del seu nivell de retribució, que com a director del Centre Nacional d'Informàtica era de quasi el doble de la remuneració d'un Ministre. El Sr. Cap de Govern pretenia establir un tracte diferent per uns i altres Ministres, però el resultat previsible era que al cap de poc temps altres ministres li demanarien l'equiparació al nivell més alt. La seva reacció ha estat tan desencertada com la gènesi del problema. El comentari que n'ha fet el Sr. Jaume Bartumeu aquí, és prou documentat per no estendre'ns més sobre aquest tema.

La responsabilitat d'aquest lamentable incident recau en el propi Cap de Govern.

Com a conclusió i de cara a nous pressupostos, caldrà canviar el seu sistema d'elaboració. Que no es facin mai més com un afegit de les pretensions dels ministres, sense plans ni reflexió profunda i conjunta, sense política d'objectius.

Coherents amb la nostra manera de fer política, d'igual forma que hauríem votat que no al pressupost general, no hem volgut presentar esmena a la seva totalitat, ja que esperàvem que la interpretació del Reglament que podia fer el Síndic permetés una votació a la totalitat i una posterior discussió de les esmenes. Especialment després d'escoltar el contingut de les intervencions en aquest debat dels grups que donen suport a l'actual Govern, creiem que una votació de globalitat hauria estat altament clarificadora de les postures dels diferents grups d'aquesta cambra, i hauria contribuït a

clarificar la lògica desorientació de l'opinió pública sobre els suports, les fidelitats o les infidelitats que recull el Cap de Govern. Nosaltres fem oposició des de l'oposició i no infiltrats en una suposada majoria.

Aquesta nostra intervenció és crítica, tal com correspon al primer grup de l'oposició i perquè el pressupost rebut no s'adiu als plantejaments polítics del nostre grup, exposats durant la campanya electoral i en el nostre discurs-programa de candidat a Cap de Govern. Altres Consellers, companys nostres, han fet una mena de discurs-programa que no van poder fer perquè no eren candidats, i és bo que sigui així, és un bon exercici parlamentari.

Tot plegat no exclou que, amb voluntat constructiva, insistim en la nostra proposta de diàleg i de pacte nacional sobre unes grans línies d'actuació del Govern, del Consell General i de les Corporacions Locals.

Aquesta és la filosofia política del Grup Lliberal continguda en les nostres esmenes i que al moment d'examinar-les, tant en comissió com en el Ple del Consell General, esperem que contribueixin a adequar l'actual projecte de Pressupost a allò que Andorra necessita.

Gràcies, Molt Il·lustres Senyors."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Passo la paraula al Sr. Ladislau Baró per Agrupament Nacional Democràtic."

El M.I. Sr. Ladislau Baró:

"Sí, gràcies, Sr. Síndic

Bé, l'objectiu del debat de totalitat d'avui del pressupost del 1994, entenem des del nostre grup parlamentari que és d'emmarcar, de situar, les coordenades generals de la discussió pressupostària plantejada al voltant d'aquest exercici pressupostari. Per tant, estem en un primer pas de l'estudi del pressupost, això serà més llarg; es tracta avui de valorar la dimensió global del projecte. Entenem que avui estem situats en la seva discussió global, una discussió serena, que ens permeti situar a tots plegats les coses en el seu lloc, que ens permeti separar allò que és important d'allò que és accessori, penso que hi haurà d'altres ocasions tant dins del treball que es faci dins de la instància de la Comissió Legislativa com a la propera Sessió Plenària en la qual el Consell podrà examinar el pressupost per considerar aquelles coses més de detall o que poden tenir una importància més relativa pel que fa a la valoració global que del projecte Pressupostari es pot fer. En aquest sentit, en aquest context, voldríem fer

arribar als Molt Il·lustres Consellers diferents consideracions.

En primer lloc, i amb això hi han coincidit molts grups parlamentaris, és una evidència, estem a l'abril de 1994, estem discutint molt tard el pressupost d'enguany, i això segurament ens porta a considerar que els companys d'IDN i d'altres grups parlamentaris que ho han plantejat tenen raó. El fet que el procés electoral de finals de 1993 ha condicionat aquest retard. Potser seria bo replantejar una mica el calendari de les eleccions dins del nostre país. D'això es deriva que el Govern ha tingut poc temps per elaborar-lo, d'altra banda, cal també remarcar que el Govern ha hagut d'assumir aquí polítiques i compromisos contrets en anys anteriors. Segurament si entrem a l'anàlisi del detall ens trobaríem davant d'un text legislatiu millorable, perfectible, però que en tot cas té la virtut, entenem nosaltres, de que és un bon instrument de treball de cara al 1994. L'Administració i el Govern del país no poden quedar bloquejats i, per tant, ens hem de dotar ràpidament d'un pressupost, un instrument pressupostari, encara que aquest sigui un pressupost, alguns han dit de tràmit, nosaltres entenem que en certa forma un pressupost de transició.

Valorem des del nostre grup parlamentari molt positivament el fet que no hi hagi cap esmena a la totalitat.

El Sr. Garrallà ha definit molt clarament l'esperit del seu grup parlamentari, però penso que a la vegada del Conjunt de la cambra, de no bloquejar l'Administració del país i de no bloquejar un important instrument de política econòmica com és l'elaboració del pressupost.

En segon apartat, voldríem remarcar que som conscients que queda molt esforç a fer en l'àmbit pressupostari, un esforç que al nostre entendre s'ha d'articular en un triple vessant i, a més a més, en un context de molta complexitat, com ha dit molt bé el Sr. Antoni Cerqueda. Entenem que cal continuar racionalitzant la despesa pública de funcionament, no que s'hagi de començar, continuar-ho fent, perquè entenem que ja s'està fent, perquè s'ha fet en les anteriors legislatures i que cal continuar-ho fent.

En segon lloc,ensem que cal establir una escala de prioritats pel que fa referència a les despeses d'inversió.

En tercer lloc,ensem que cal dibuixar una nova estructura dels ingressos de l'estat.

Aquest triple vessant entenem que ha d'ésser aquella orientació que nosaltres, des del grup parlamentari, voldríem donar en termes de recomanació a l'acció del Govern. Però a la vegada no és una recomanació que únicament volem dirigir al Govern, sinó que penso que

l'hem de dirigir a tots els grups parlamentaris. Reflexionar sobre aquesta triple vessant i intentar buscar nusos de consens en relació a aquesta triple vessant, és un esforç que hem de fer tots plegats.

Cal recordar que el Cap de Govern i el nostre grup parlamentari, durant la sessió d'investidura, vam oferir un pacte d'estat en matèria econòmica. Un pacte d'estat que quedava enquadrat en un doble eix. Per un costat es tractava de discutir la política pressupostària, cosa que estem fent avui, cosa que hem fet abans i cosa que farem més endavant. Per altra banda, es tractava també de dibuixar les diferents estratègies econòmiques, tant l'estratègia general com les diferents estratègies sectorials que es puguin establir. Això vol dir d'entrada i sobretot, un esforç no retòric de cara a discutir tota la legislació que en matèria pressupostària i econòmica s'ha de tirar endavant al llarg de la legislatura, durant l'any 1994, l'any 1995 i successius.

Dins d'aquesta complicada i certament delicada legislació que cal tirar endavant, doncs bé, nosaltres entenem que el Projecte de llei de regulació del coeficient d'Inversions d'obligat compliment per part de les entitats bancàries que el Govern ha presentat ja a examen del Molt Il·lustre Consell General, és un primer pas molt important i bé, que forma part d'aquesta voluntat molt clara que tant des del Govern com des del nostre Grup parlamentari hem manifestat reiterades vegades de tirar endavant una sèrie de mesures per tal d'aconseguir l'equilibri pressupostari.

Un equilibri pressupostari que, evidentment, no s'aconsegueix molt ràpidament ni amb mesures molt ràpides i evidentment, quan el Sr. Cap de Govern, plantejava en el seu discurs-programa la necessitat d'aconseguir aquest objectiu ho feia dins del mig termini, pensant en l'òptica de la legislatura completa i no de cara únicament a aconseguir aquest objectiu amb l'elaboració del primer pressupost. Un pressupost en el qual tots hem coincidit que és un pressupost forçosament de tràmit o bé de transició.

Nosaltres, Sr. Bartumeu, estem disposats a fer un important esforç de negociació, un important esforç de consens, penso que ja l'hem encetat, vàrem parlar que calia establir en aquesta legislatura els mecanismes que s'anomenen de la cultura del pacte, de la cultura del diàleg, un esforç que a més entenem obert a totes les forces polítiques i que cal tirar endavant de forma clara i sistemàtica. En aquest sentit i sense voler resultar reiteratius, reiterem la nostra crida a la coresponsabilitat en matèria de decisions de política econòmica, el que passa és que potser no se'ns ha fet prou justícia en dir que "de moment no hem estat atents amb aquesta pròpia demanda nostra de pacte."

De vegades els grups que estan a l'oposició o bé que estan en una determinada relació de suport al Govern, que potser caldria redefinir o replantejar, no acaben de col·laborar quan des del nostre Grup Parlamentari o des de Govern sorgeixen iniciatives de cara a trobar possibles pactes o nusos de consens en matèria econòmica. De vegades es segueix el procediment següent: en primer lloc, deixem que des de Govern o des del Grup Parlamentari de la majoria se'ns informi, esperem després que el Grup Parlamentari i el Govern es mullin, s'impliquin en una determinada decisió i finalment contraataquem per aquelles possibles errades que hagin pogut cometre. És clar, per un costat si quan es fa el primer pas unilateral per intentar trobar mecanismes de pacte, després es topa de vegades amb l'especulació política de dir "bé, guardem un silenci prudent i esperem a veure quines possibles conseqüències té una determinada mesura," a partir d'aquí, del que ens adonem nosaltres, és que els intents de pacte que puguem establir o els intents de cercar compromisos cauen víctimes dels càlculs polítics dels altres grups parlamentaris o de la possible maniobra d'especulació política.

Això s'ha d'evitar, s'ha d'evitar també, i aquí farem una mica d'autocrítica, que el Govern i el Grup Parlamentari que li dóna suport caigui en allò que se'n diu la política del "fet acomplert", de plantejar davant del Consell un fet poc negociat o poc discutit, sobre el qual és difícil pronunciar-se tant en el sentit favorable com en el sentit desfavorable. Són dues pràctiques freqüents en la vida política, però entenc que en un tema tan important com és la consecució de l'estabilitat de cara a tirar endavant totes aquestes mesures de l'anomenat "bloc econòmic", hauríem d'evitar tots plegats de caure en aquestes fàcils temptacions d'allò que alguns polítics han denominat pràctiques de "politique politicienne".

En aquest sentit, si en matèria pressupostària i en matèria econòmica podem arribar a generar o produir certes dosis de coresponsabilitat entenem que serà molt millor per al país. D'altra banda, també som conscients que per la nostra posició ens toca assumir una major responsabilitat així com una major iniciativa i pensem que aquesta feina l'estem assumint i, a més, que tothom sàpiga que la continuarem assumint, i que tothom sàpiga també que si convé assumirem la nostra responsabilitat en solitari fins allà on les regles del joc polític i del joc parlamentari ens ho permetin.

En quart lloc i de forma més concreta i pel que fa referència al pressupost de 1994, voldríem establir també una sèrie de precisions:

- d'entrada ens plau lloar la feina feta pels diferents grups parlamentaris, s'han fet nombroses esmenes

al pressupost, això vol dir que s'ha desplegat una important feina de control i d'impuls per part del Consell General a la tasca del Govern, el qual es veu obligat a fer un important esforç d'informació i aquest és sense dubte un element molt saludable per a la nostra democràcia.

- volem també remarcar que estem disposats a discutir i negociar les esmenes, algunes esmenes. Les mirarem totes, les analitzarem totes en el marc de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost. Estem disposats a considerar positivament les que vagin en el sentit d'augmentar l'eficàcia de la nostra Administració pública però, a la vegada, també volem fer una advertència, una seriosa advertència; no estem disposats a retallar partides de forma indiscriminada basant-se en argumentacions pura i simplement demagògiques, com podria ser el cas d'algunes de les esmenes que s'han formulat (això ja es discutirà més endavant).

Nosaltres tenim molt clar que és lloable contenir la despesa de funcionament però no a qualsevol preu. No es poden mutilar o desmantellar determinats serveis sense que això no tingui conseqüències molt importants per a la nostra comunitat, i això el ciutadà ho ha de saber i en tot cas aquestes conseqüències s'han de valorar molt acuradament.

D'altra banda, i aquesta també és una qüestió que nosaltres considerem força rellevant, considerem que no es pot, a través del pressupost, invertir contra l'edifici constitucional quan el seu ciment encara no està prou sec. Les diferents institucions han de poder tenir els recursos materials necessaris per poder fer front a les funcions que com a òrgans constitucionals tenen encomanades. Per tant, considerem que cal actuar en aquest sentit amb una extraordinària prudència.

Hem d'acabar de consolidar l'anatomia de l'estat; això vol dir acabar de dibuixar exactament el paper i la posició que els seus òrgans han de tenir dins del nostre sistema institucional.

D'altra banda, pensem que tampoc no es pot desproveir el Govern i l'Administració pública de la possibilitat de comptar amb recursos per bastir tant el seu servei d'estudis com per comptar amb la possibilitat de recórrer a diferents assessoraments, aquest és un tema de què s'ha parlat moltes vegades, segurament també moltes vegades s'han comès excessos a l'hora de recaptar informació amb assessoraments exteriors, però, d'altra banda, és un tema que tampoc no es pot deixar de banda; per prendre decisions cal informació i la informació s'ha de tractar, s'ha d'elaborar i això té uns costos i no estem disposats que per argumentacions

evidentment demagògiques aquests costos siguin retallats de forma dràstica.

D'altra banda, i en aquesta mateixa línia cal fer esforç de previsió, d'estratègia; això vol assessoraments, cal refer moltes de les lleis i reglaments que tenim per adaptar-les al nou marc constitucional, això vol assessoraments i vol -i aquí sí que demanaria al Govern que fes un esforç molt important amb la capacitat de tenir i de construir un servei d'estudis dins de la pròpia Administració- que sigui cada cop menys dependent dels assessoraments externs i que pugui formar els professionals del país per participar en aquestes feines de preparació de la informació. Això ho diem perquè si amb anterioritat advertíem sobre el perill d'invertir contra els òrgans constitucionals i de malmetre una mica la seva anatomia, també ens hem de preocupar per la fisiologia de l'estat, per la fisiologia de l'Administració, pel seu bon funcionament i això vol uns costos, uns costos que demagògicament no podem retallar de forma indiscriminada.

En cinquè lloc, voldríem també recordar o fer esment de l'abast del compromís que vam contreure amb les forces que van donar suport a la investidura del Cap de Govern. Amb IDN es va formular un pacte d'investidura i amb Nova Democràcia era un pacte d'un abast una mica més ampli, un pacte de legislatura, basat sobretot en acords sobre polítiques concretes, bàsicament en matèria de nacionalitat, de pressupost i economia, de medi ambient, d'habitatge i de consolidació constitucional. Un pacte que, evidentment, ja vam fer extensiu a les altres forces polítiques en el seu moment, cas que volguessin recolzar aquestes iniciatives, un pacte que en molts dels casos en els quals es va formular quedava definit de forma genèrica i un pacte que entenem nosaltres que cal continuar, convidant una vegada més les altres forces polítiques a participar-hi intentant trobar solucions a tots aquests plantejaments.

Segurament un dels elements amb els quals es va assolir aquest doble pacte amb aquestes dues forces polítiques va venir donat en matèria de política d'habitatge. Nosaltres entenem que a través del Projecte de llei del coeficient d'inversions presentat pel Govern es pot començar a donar una solució parcial al problema, és un problema que es pot i s'ha d'atacar i la Constitució permet atacar-lo des de diferents òptiques, però, en tot cas, també volem deixar clar que abans de tirar endavant de forma definida aquesta política, volem donar-li un marc legislatiu i un marc reglamentari que ens permeti tenir uns criteris clars d'adjudicació d'aquesta prestació social. En aquest sentit estem preocupats, com el Sr. Garrallà, per les possibles pràctiques de "clientelisme" o electoralisme que puguin derivar

de l'execució d'una política de prestacions que es pugui fer sense criteris d'adjudicació clars; en aquest sentit el nostre esforç en aquesta matèria es centrarà sobretot a establir aquests criteris.

Per acabar i en sisè lloc, voldríem fer una consideració de caire més global, advertint una mica contra els excessos de demagògia que de vegades es poden fer en la vida política, advertint també dels perills que té el fet de caure en receptes excessivament fàcils, en receptes excessivament simplistes. En determinats moments algunes forces polítiques semblen interessades a fer pujar la temperatura ambiental molt de pressa, no sabem ben bé amb quines intencions, les podem imaginar, les podem intuir, però en tot cas el que sí que constatem és que de vegades es produeixen sobtades pujades de la temperatura política i no és el cas d'aquesta sessió parlamentària d'avui, que penso que s'ha desenvolupat amb una placidesa molt important, però evidentment la vida política no només es fa amb les sessions plenàries del Consell, hi ha molta feina de grups parlamentaris, molta feina de relacions entre grups parlamentaris, molta feina de Comissions i sí que podem fer aquest diagnòstic que hi ha aquestes sobtades pujades de la temperatura. Nosaltres no col·laborarem perquè això passi, entenem que aquest és un luxe que el país no es pot permetre, que ningú no es pot permetre, però, que en tot cas, nosaltres podem afirmar que no col·laborarem perquè això es produeixi.

Tenim la responsabilitat de governar, de construir, d'anar endavant i entenem que no és moment per estendre cortines de fum sobre els problemes reals del país, tampoc no és el moment de fer gaires focs d'artifici verbals i de donar massa joc a aquells líders que tracten d'enlluernar l'opinió pública més que d'aportar llum sobre els problemes i la seva possible solució de forma racional. És moment de treballar en projectes concrets i als parlamentaris, insisteixo, ens pertoca trobar punts de consens i establir el clima ideal per tirar endavant els reptes del nostre país. Des de l'Agrupament Nacional Democràtic ho propiciarem; ja ho hem fet i ho tornarem a fer sempre, això sí, defensant el nostre model d'estat, no volem ni una estructura mínima ni un model d'estat hipertròfic, sinó un estat que permeti el lliure joc de les forces de mercat regulant, a la vegada, les seves possibles disfuncions. Aquesta és la nostra filosofia pressupostària i econòmica i el desig de consens és una de les coses amb les quals intentarem vertebrar la nostra política.

Moltes gràcies, Sr. Síndic."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Bé. S'ha acabat el torn dels grups parlamentaris. Proposaria, si el Govern vol intervenir?"

Vist que hi haurà un segon torn després, proposo de suspendre la sessió i de fer la intervenció just després. Se suspèn la sessió."

La sessió se suspèn a les 18h30 i es reprèn a les 18h55.

El M.I. Sr. Síndic General:

"Es reprèn la sessió. El Sr. Cap de Govern té la paraula."

El M.I. Cap de Govern:

"Gràcies.

El Reglament d'aquesta assemblea ens permet per al·lusions la intervenció del Govern, i aprofitem per a debatre prèviament i analitzar puntualment la globalitat del Projecte de Pressupost de l'estat per a l'any 1994. Pensem que aquest debat sobre la globalitat, pot ésser positiu per facilitar en el moment reglamentari oportú, l'anàlisi de les seves partides concretes.

Dit això, el Govern vol deixar constància de forma breu i esquemàtica dels trets més importants continguts en la Memòria que acompanya el seu Projecte de llei sotmès a l'aprovació d'aquesta cambra.

No repetiré, perquè és prou coneguda i suficientment reiterada, la situació de les finances públiques que des de fa anys s'ha convertit en un problema estructural, i no puntual com aquí s'ha dit en algunes de les intervencions d'abans en aquest pressupost de 1994. Aquest problema ha estat motivat per la manca d'estructuració dels seus ingressos.

Els ingressos són precisament el concepte que crec que cal retenir, més que la puntual anàlisi del projecte de pressupost per a 1994, si entre tots volem trobar les solucions més idònies per tal d'assolir un canvi de tendència per afrontar el futur.

Els motius del com i del per què s'ha arribat a aquesta situació han estat, recordo, bastament debatuts i prèviament anunciats des de fa anys. La primera vegada que van ser reflectits, era, concretament, l'any 1973 per l'estudi Bricall; a l'agost de 1983, per l'estudi Prognos; i, darrerament, al desembre de 1989 per un altre estudi, el de GFE, que va ser encarregat per la Comissió de Finances d'aquesta assemblea.

Per tal d'economitzar temps em remeto al seu redactat i sol·licito que s'incorporin a l'acta d'aquesta sessió les parts que més interessin:

a) Estudi Bricall, pàgines 362 a 364

b) Estudi Prognos, pàgines 26 i 27

c) Estudi GFE, del desembre del 1989 Núm/ref: E 9031, en la seva totalitat.

D'aquest darrer estudi, em permetran que destaquï breument el que segueix:

“a) El seu objecte es avançar els resultats del Pressupost i fer una previsió de les necessitats financeres a mig termini (1990-1992, pag. 4).

b) En analitzar aquestes xifres, però, hem de tenir en compte que, per ser exactes, hi hauríem d'afegir en els pressupostos dels exercicis del 1991 i del 1992 les noves inversions, les quals, amb tota probabilitat, hauran d'ésser contemplades pel nou Govern (pag. 8).

c) La tendència dels ingressos ordinaris, que aquest estudi assenyalava, que passa de 10.980 milions de pessetes l'any 1989 a 14.586 milions el 1992, demostra que un creixement mitjà d'un 9% no és suficient per poder afrontar, sense un endeutament molt elevat, les despeses corrents més les despeses de capital (pag. 8).

d) Necessitats financeres que GFE assenyalava com a adequades. El creixement de les necessitats de recursos aliens, passa d'un import de 3.890 milions de pessetes l'any 1989 a 22.049 milions l'any 1992 -destaco els 22.000 milions xifra que reprendrà més endavant-. Com a resultat de les necessitats financeres esmentades, els interessos passen de consumir un 2,5% dels ingressos a consumir un 19,1% dels ingressos el 1992 (pag. 9). e) Recomanacions. Accions a curt termini:

1. Despeses de capital (resum pàgina 14). Creiem que una priorització de les inversions, tant en el sentit econòmic com en el socio-polític, permeti limitar-les a les disponibilitats que dins del pressupost ens oferissin les possibilitats d'un nou endeutament.

2. Despeses corrents (resum pàgina 15). Considerem que un estudi d'eficiència de cadascun dels centres de cost podria arribar, com a mínim, a frenar el creixement i, potser, en algun cas, arribar a una reducció. Assenyalo puntualment l'expressió hipotètica dels autors: “en algun cas, alguna reducció”.

e) Accions a mig i llarg termini (pàgina 16). La situació actual està conduint a una espiral en la qual les necessitats financeres es poden veure incrementades pels interessos que aquestes generen i, així, podrien arribar a límits realment insostenibles.

Considerem, doncs, que és necessari i urgent dins el marc socio-econòmic andorrà un increment dels ingressos ordinaris que, com a mínim, permetés aturar l'escalada de crèdits i atendre, sense haver de recórrer a un endeutament insostenible, la necessitat d'inversió que el país necessita.”

(final de citació).

Pel que fa als ingressos, el canvi en la política tributària proposada pels Governos que s'han succeït des de 1990 i aprovada per aquesta Assemblea, ha donat una desviació respecte la previsió feta en l'estudi GFE que queda reflectit l'any 1992, amb una desviació per aquest any de més de 1.500 milions de pessetes, que creiem que compensa bastament les desviacions a la baixa del 1990, de gairebé 300 milions i 700 milions respectivament.

En referència a les despeses corrents, l'any 1990 es van liquidar un 11% de menys de les previstes per GFE, l'any 1991 un 4% menys, i l'any 1992 un 2% menys.

A conseqüència de l'aprovació de la Llei de Transferències als Comuns, han disminuït les inversions de caràcter comunal que anteriorment realitzava el Govern, i han augmentat les transferències de capital per a inversions a realitzar pels Comuns. Així, de manera conjunta i imputable comptablement a l'exercici 1990, es van liquidar un 24% menys del previst per GFE, quant a les despeses de capital. L'any 1991 un 29 % menys, i l'any 1992, també un 36% menys.

I aquí, concretament, recordo que en l'estudi-projecció de GFE, no es contemplen les despeses tant corrents com de capital que, lògica i suposadament havien d'endegar els Governos posteriors a 1989.

Com a conclusió, podem dir que un esforç real en la contenció de la despesa ha estat efectiu en els tres anys pressupostaris contemplats, una altra cosa és i de vegades ho comprenem, contenció i no reducció, això és un altre concepte. Aquest fet forçosament ha de reflectir-se en els dèficits acumulats, atesa la contenció d'aquesta, i ha suposat també, per via de conseqüència, fortes disminucions en les despeses financeres. Aquests esforços, combinat darrerament amb una baixa d'interessos bancaris, dona una desviació molt considerable a la baixa, respecte a les previsions de GFE, en concepte d'interessos bancaris.

L'any 1990 es van liquidar un 53% menys d'interessos que els previstos per GFE, l'any 1991 un 52% menys, i l'any 1992 un 63% menys, defugint així, (parcialment és cert) l'espiral anunciada.

El resultat d'aquesta política de contenció, recomanada pel propi estudi, i seguida des dels anys 1990, ha permès un important retall del dèficit acumulat, anun-

ciat per al 1992, de 22.000 milions de pessetes, situant-se a començament de 1994 en els 15.000 milions, és a dir, aproximadament en les dues terceres parts per sota d'allò projectat.

Els mateixos criteris de contenció de la despesa i de seguiment de recomanacions a curt termini, s'han tingut en compte, primer, per l'anterior Govern, en sotmetre a aquesta cambra el projecte de pressupost per a l'exercici 1994, i per l'actual, després dels lògics ajustaments motivats per la incorporació de noves persones i noves estructures, tant a nivell administratiu com institucional.

I és per això que puc afirmar que en xifres macro-econòmiques globals (el que no exclou el debat seguint el procediment reglamentari establert del seu detall per conceptes) que el Projecte de llei de pressupost de l'estat per a 1994, sotmès a aquesta cambra, s'ajusta als criteris de contenció de la despesa que han estat endegats des de 1990. I m'atreveiria a dir, que una eventual introducció de desviacions quantitativament importants a la baixa en capítols específics, podria eventualment fer perillar qualitativament els serveis, o bé, fins i tot, obligar a la necessitat de supressió d'alguns d'ells. Això és una opció política.

Sense ànim de polemitzar sobre aquesta afirmació (no és aquesta la meua intenció) voldria que se m'entengués bé. Tot això que he dit obeeix solament a cridar l'atenció de les Vostres Molt Il·lustres Senyories, sobre una situació real a efectes que l'anàlisi, i el subsegüent debat del Projecte de llei de pressupost de l'estat, es fes al més objectivament possible. No solament sobre criteris financers públics, sinó també harmonitzant-lo amb les altres responsabilitats que incumbeixen a l'estat.

Concretant sobre el projecte de pressupost per al 1994 sotmès a l'aprovació d'aquesta Assemblea, voldria fer les consideracions següents, aprofitant el tràmit legislatiu de debat sobre la seva totalitat que s'obre avui.

1. RESPECTE ALS INGRESSOS

Els ingressos pressupostats són de 18.176 milions, contra els 18.165 milions d'ingressos pressupostats l'any 1993.

Aquí s'ha comentat que es poden trobar altres recursos sense recórrer al que el meu assessor d'imatge m'ha prohibit i que he vingut repetint durant deu anys i que algun grup parlamentari m'ha acusat de no haver aplicat o almenys de no haver intentat aplicar. Recordo que concretament l'any 1983 hi va haver una proposició de solució, que va ser votada pel Consell i després suspesa pel mateix Consell i que si no s'ha aplicat en els altres mandats que he tingut l'honor d'assolir ha estat per

manca de voluntat política o per manca de consens polític perquè sempre que es parla d'eufemismes, aquest nom que tots tenim en ment i que no gosem ni pronunciar-lo.

1.1. Respecte a l'any anterior cal dir que no s'han pressupostat per al 1994 els 1.500 milions de pessetes corresponents a la taxa sobre el Registre d'Activitats Mercantils i de Serveis que, per imposició legal, ha d'ésser objecte d'una llei específica separada de la pròpia pressupostària.

1.2. En defensa de la competitivitat del sector comercial convindria raonablement, procedir a una revisió parcial, a la baixa, d'algunes de les taxes al consum, així com també de la Llei de l'IMI.

1.3. No s'han pressupostat els possibles ingressos derivats del Registre de Patents i Marques i Propietat Intel·lectual, a que aquí també algú ha fet referència; per manca de temps material, i el que els puc avançar és que dels estudis preliminars que s'han fet es desprèn que podrien representar en el primer any una quantitat de l'entorn del 10% del global del pressupost de funcionament, donant per entès que aquesta xifra disminuirà lògicament en els anys successius, per una raó simple que el primer any es preveu un registrament en massa de marques mundials i que després seria manteniment.

De poder-se superar les primeres dificultats jurídiques i pràctiques, el Registre podria ser operatiu abans de finalitzar l'exercici. Si bé adverteixo que aquesta és una visió optimista la concretització de la qual dependrà, quant al temps, de celeritat que es pugui donar a la resolució de les dificultats jurídiques.

1.4. El Projecte de llei de regulació del coeficient d'inversions d'obligat compliment per part de les entitats bancàries, presentat pel Govern i sotmès a tràmit legislatiu, ha de permetre col·laborar en el finançament del deute públic.

Per qüestió d'urgència, el Govern ha donat preferència a aquest Projecte de llei, que, com he dit, té unes connotacions de finançament del deute, al de dipòsit de reserves en garantia, que sotmetrà pròximament a aquesta Assemblea.

1.5.- El Govern és conscient que l'anunciat anteriorment no resol el problema, però pensa que donarà un marge de temps suficient per arribar a concretitzar la legislació i la posada en funcionament de noves fonts d'ingressos que aquí és i pensem que continuen sent les que es van plantejar fa deu anys, i que esperem que aquesta vegada siguin ja definitives i que hi hagi consens.

A aquest respecte el Govern ha sol·licitat un estudi al Fons Monetari Internacional, que en principi es té notícies que ha acceptat l'encàrrec. Manca concretitzar-ho per escrit després de conèixer les condicions. De confirmar-se podrien proposar-se mesures a curt termini, per a finals d'any, per ser complementades definitivament i de forma estable entre els anys 1995 i 1996.

Aquest projecte hauria de permetre un doble objectiu: l'orientació estable de les finances públiques de cara al futur, donant seguretat jurídica als ciutadans i, a la vegada, tenir la possibilitat d'ésser un agent més dins el context internacional, amb credibilitat i amb els condicionaments de qualificació de fiabilitat a l'exterior, facilitant així la diversificació econòmica, perquè no creiem, contràriament al que s'ha afirmat aquí, que es pugui resoldre aquest problema mitjançant altres fonts d'ingressos, que possiblement ajudaran i faran més lleugers aquests darrers, però que no creiem, que sigui la solució d'aquest greu problema. Si algú la té, com s'ha dit aquí que la tenen, molt gustosament l'analitzarem i crec que aquesta assemblea també ho farà amb la cura que la responsabilitat implica.

2. RESPECTE A LES DESPESES

2.1. Despeses de funcionament.

Les despeses de funcionament global són de 13.487 milions, contra els 12.347 milions pressupostats en aquest sentit per a l'exercici 1993, el que representa un augment del 9,23%.

Les despeses dels serveis dependents del Cap de Govern augmenten en 562 milions de pessetes, xifra que representa un increment del 28,45 %, i que s'explica globalment pels augments de dotacions al Servei d'Ordre (119 milions), a la Justícia (199 milions) i per la creació del Tribunal Constitucional (81 milions).

El projecte d'augment de personal en el Servei d'Ordre ve justificat per la cada vegada més peremptòria necessitat d'intensificar el control de les fronteres, a la vegada motivada pel compliment dels acords de Shanghen pels països veïns, que els inclina a relaxar i/o suprimir els controls en les seves fronteres amb Andorra.

Ensems, el nombre actual d'agents és insuficient, segons els estàndards internacionals, per assegurar un servei convenient, el que per via de conseqüència implica que freqüentment no es pugui complir amb la legislació laboral vigent, l'aplicació de la qual protegeix constitucionalment els funcionaris d'aquest servei públic.

Altres augments relativament significatius de plantilla es preveuen per al Servei d'Incendi i Salvament, a

conseqüència de la previsió d'instal·lació de destacaments a les parròquies, i per a l'Escola Andorrana, degut al creixement vegetatiu lògic que forçosament encara ha de suportar cada any escolar.

2.2. Despeses d'inversió

Repetidament he anunciat els resultats d'un estudi elaborat pel que va ser el Ministeri de Serveis Públics, el qual xifrava en uns 70.000 milions de pessetes la inversió total mínima obligada per adequar les infraestructures a les necessitats d'avui. Aquesta quantitat no és exagerada. Pensi's per exemple, que en vies de comunicació l'estàndard internacional situa en un 3 % anual respecte a la inversió de construcció, la quantitat òptima per al seu manteniment. Nosaltres des de fa diversos anys estem invertint només en manteniment, de l'ordre de 0,75 % de la inversió.

Deixo per a reflexió aquestes dades que volen indicar el retard que estem acumulant en l'adequació de les necessitats de qualsevol tipus d'infraestructures.

La inversió proposada és globalment de la magnitud de 10.116 milions de pessetes, de les quals 5.939 són d'inversió directa i 4.228 milions de transferències de capital. D'aquesta darrera xifra el 93,4% és a dir, 3.950 milions, estan destinats al Comuns en compliment de la Llei de Transferències.

Al 1993, les quantitats pels mateixos conceptes eren de 9.923 milions d'inversió total. D'inversió directa, 5.902 milions, pràcticament la mateixa quantitat que el projecte per a l'exercici 1994, i 4.020 milions de transferència de capital, és a dir, 244 milions de menys respecte al projecte per a 1994.

L'augment d'inversió proposat, respecte a l'exercici anterior, és solament del 2,46%. La inversió total es concreta bàsicament en una modesta refecció de carreteres, en la construcció de nous centres escolars, en el nou edifici de la Policia i en la depuració d'aigües.

3. AMORTITZACIO DEL DEUTE

L'import de 2.201 milions de passius financers representa un increment respecte a l'any anterior, de 1.253 milions.

D'aquests 2.201 milions de pessetes, 2.000 milions corresponen a retorns de crèdits contrets durant l'any 1990 i 1992 amb entitats financeres del país, i 201 milions corresponen a l'amortització parcial del préstec rebut de la CASS en l'exercici 1.988.

4. DEFICIT ESTIMAT

El dèficit pressupostari previst en el Projecte de llei del pressupost de l'estat per a 1994 és de 7.680 milions de

pessetes i inclou els retorns dels préstecs que he esmentat. L'any 1993 es van pressupostar 5.054 milions. Cal remarcar que aquest és un dèficit teòric, ja que de l'experiència en successives liquidacions anteriors s'observa la impossibilitat que les despeses es liquidin en la seva totalitat.

D'altra banda, poder gaudir en aquest exercici de noves fonts d'ingressos, la qual cosa reduiria el dèficit, dependrà de la implementació, més o menys accelerada, que es pugui donar al procés d'estudi i al successiu tràmit legislatiu dels projectes anunciats.

En uns moments en què el món és massa complex, amb un gran nombre de factors interdependents i amb una extraordinària riquesa de matisos, seria molt agosarat pretendre algú en concret, estar en la possessió de tota la veritat, o que la seva fórmula particular és l'única que serveix per a la solució de tots els problemes.

El projecte de pressupost per a 1994, presentat pel Govern sota el prisma de manca de recursos, a l'igual que els quatre últims votats per aquesta Assemblea, té com a objectiu la contenció de la despesa pública sense afectar de manera considerable els serveis que corresponen a l'estat. Altra alternativa política, està clar, no és solament la contenció de la despesa sinó la seva reducció, altre concepte, el que a judici del Govern podria afectar quantitativament o qualitativament dits serveis, la qual cosa el Govern està disposat a analitzar conjuntament amb els diferents Grups Parlamentaris en el tràmit legislatiu procedent.

Contestant a una de les afirmacions que ha fet el portaveu del Grup Lliberal, comprenc que li molesti que el Cap de Govern viatgi, però li podria dir que encara no he esgotat les vacances laborals que suposo em corresponen durant l'any 1994, per tant, estigui tranquil.

Aquestes han estat les reflexions que, complementant la Memòria adjunta al Projecte de llei del pressupost de l'estat per a 1994, el Govern, aprofitant el debat reglamentari sobre la seva totalitat, sotmet a la consideració de les Vostres Molt Il·lustres Senyories i que, naturalment, es reserva ampliar, si s'escau, en un posterior debat particular d'esmenes. Moltes gràcies."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Gràcies, Sr. Cap de Govern.

No obstant això, no puc accedir a la petició que ha formulat d'adjuntar a l'Acta o al Diari de Sessions les pàgines dels diferents estudis, si me les feu arribar les trametré als diferents grups parlamentaris.

S'obre el torn de paraula, passo la paraula al Grup Mixt, per contestar, si volen, a la intervenció del M.I. Sr. Cap de Govern."

El M.I. Sr. Vicenç Mateu:

"Bé, molt breument només per referir-me a la intervenció actual del Sr. Cap de Govern i també al que ha dit el portaveu de l'Agrupament Nacional Democràtic.

En fi, jo diria al Sr. Cap de Govern que nosaltres evidentment compartim el seu neguit, tal com hem manifestat abans en el transcurs de la nostra intervenció. El neguit que ja fa una sèrie d'anys que estem patint un dèficit que és degut a una situació de manca estructural, els nostres ingressos no arriben a fer front al que és el volum de despeses, gairebé de funcionament, i poca cosa d'inversió, i que cal afrontar aquest problema d'una forma molt més decidida. Per això, nosaltres havíem qualificat el pressupost de 1994 de tràmit, o com s'ha dit aquí també, de pressupost de transició. El que nosaltres estem reclamant precisament és que en aquest bon funcionar de les institucions, en l'inici d'aquest funcionament constitucional, cadascuna de les institucions assumeixi plenament les seves funcions i nosaltres entenem que el Govern en les democràcies modernes, és qui ha de governar i qui porta bàsicament la iniciativa, també la iniciativa legislativa; i nosaltres amb molt de gust col·laborarem en allò que sigui possible, però sempre esperant que el Govern assumeixi aquesta iniciativa i a nosaltres em sembla que ens toca controlar l'acció del Govern, no ens toca a nosaltres assumir la iniciativa i més en la dimensió minsa del que és el nostre grup.

M'agrada tornar a sentir en veu del portaveu, del President de l'Agrupament Nacional Democràtic, el pacte en matèria econòmica i financera; jo crec que això ha de tenir la categoria d'un pacte d'estat de totes les forces, gairebé en la mateixa categoria que va tenir el pacte constituent, si és que això fos possible. També voldria fermament destacar aquesta lloança que s'ha fet aquí de la cultura del diàleg, de la capacitat de concertació i de consens. Evidentment el país està en una situació difícil, i segurament no li faríem cap favor si no posessim tots de la nostra part el millor per arribar a entendre'ns. M'he referit abans al bon ambient que hi ha en la Comissió de Finances, i crec que possiblement també en el cas del pressupost, sabrem fer o en tot cas provarem de fer, el millor que puguem per realitzar una bona feina en aquest sentit. Gràcies."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Passo la paraula al Sr. Garrallà."

El M.I. Sr. Garrallà:

“Gràcies, Sr. Síndic.

Espero que les paraules que s'han dit avui aquí i sobretot, de la part del President del Grup AND i del Sr. Cap de Govern, es transformin en realitat, perquè ja s'ha dit anteriorment que les propostes de col·laboració ja s'havien demanat, però personalment al nostre grup de proposta poca se'ns ha demanat. No se'ns ha parlat mai de nacionalitat, Sr. Baró, aleshores no sé com podem dir, nosaltres, que volem col·laborar si no ens ho demanen. Espero que, realment, si és la vostra intenció, perquè tinc una mica de dubtes, que d'aquí en endavant es vegi i no ens trobem amb la prepotència amb què s'ha actuat fins ara.

No tinc res més a dir, Sr. Síndic.

Gràcies.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Demanaria que se centrés el debat en l'ordre del dia d'avui, que és el debat de Pressupost.

Passo la paraula al Sr. Antoni Cerqueda, per la Coalició Nacional Andorrana.”

El M.I. Sr. Antoni Cerqueda:

“Bé, escoltant el que ens ha dit el Cap de Govern, en el seu torn de rèplica, nosaltres no solament hem dit que no creiem que sigui necessari un sistema impositiu generalitzat ara en aquests moments sinó que, a més a més, li hem proposat un model de país, nosaltres li proposem l'Andorra de Serveis, perquè és clar, si prèviament no definim quin model de país volem, difícilment les mesures que emprem poden anar amb una finalitat clara. Una vegada acceptat per totes les forces i sobretot pel Govern que aquest és el model de país que volem, l'Andorra de serveis, caldrà fer una anàlisi de quina és la despesa necessària perquè aquest model de país d'aquesta Andorra de serveis funcioni i mentre això no sigui així, vostè mateix ha donat la solució, Sr. Cap de Govern, amb la possible reducció de despesa, i vostè ha dit que és possible reduir la despesa, és necessari un diàleg amb les forces polítiques però és possible reduir-la, no solament contenir-la sinó reduir-la i fins i tot aquest any 1994.

Vostè mateix ha dit que és possible, per aquest any 1994, trobar nous ingressos que ja fossin efectius aquest any. És possible i això no ho ha dit, però també sabem que és possible renegociar el deute. Si fem aquestes tres coses, ni aquest any ni l'any que ve no caldrà que parlem d'impostos, i mentrestant si som

capaços de definir aquesta Andorra de Serveis i de definir quina és la despesa necessària perquè funcioni, quan això ho tinguem clar, llavors ens tornarem a plantejar si encara necessitem posar impostos.

Gràcies, Sr. Síndic”.

El M.I. Sr. Síndic General:

“Passo la paraula al Sr. Jaume Bartumeu per Nova Democràcia.”

El M.I. Sr. Jaume Bartumeu:

“Sí, gràcies, Sr. Síndic.

Bé, la intervenció del Sr. Cap de Govern ja la tenim sentida, potser hauria valgut més que l'haguéssim escoltat al principi del debat perquè realment de respostes a les intervencions dels Grups, algunes n'hi ha hagut, però em sembla que no n'hi ha hagut gaires; per tant, nosaltres només podem dir que amb el diagnòstic general i amb els mitjans de resoldre'l continuem constatant que hi ha una coincidència important.

Pel que fa a la intervenció del President del seu grup parlamentari, i molt breument, és clar, aquí hauríem d'intentar parlar no de generalitats i discursos sinó de qüestions concretes i cenyint-nos, com ha demanat el Sr. Síndic, a la qüestió pressupostària i al que nosaltres havíem dit en la nostra intervenció, la voluntat d'ampliar o recarcar coincidència en aquest pacte econòmic i sobre el desenvolupament de les finances públiques.

El company Ladislau Baró ha vingut a definir, jo he entès que només parlava d'IDN i de Nova Democràcia, perquè som els que vam votar la investidura, que hi havia una actitud expectant de mirar a veure el que feia el Govern i després decidir el que fèiem. Han passat dos mesos i hem d'anar a exemples concrets que afectin la qüestió que estem debatent. Només hi ha tres projectes de llei que ha fet el Govern. Dos que efectivament es van discutir en reunions, i sobre el principi dels quals estàvem d'acord, que són els dos projectes de llei que acabem de votar i que, a més a més, el consens en interès general del país ha desbordat molt àmpliament l'acord dels tres grups parlamentaris d'investidura i, per tant, suposo que no feia referència a això, salvat el cas que fes referència a les esmenes; però, és clar, nosaltres que no som dels que critiquem els assessoraments i no hem fet cap esmena en aquest sentit, el que sí que critiquem són els assessoraments de presa de pèl.

És a dir, per què hem hagut de fer esmenes des de Nova Democràcia en aquests dos projectes de llei que havia enviat el Govern? perquè eren tècnicament catastròfics

i per què eren catastròfics? perquè els havien fet assessors de fora absolutament desconeguts de la realitat andorrana, Sr. Ladislau Baró, aquest és el problema, no té res a veure amb posicionaments polítics de Nova Democràcia.

El tercer i últim exemple és aquest projecte de llei de coeficients d'inversió en fons públics. Bé, aquí sí que no hi ha hagut gaire debat sobre el plantejament inicial del tema. És clar, no estranyarà a ningú que Nova Democràcia hi estigui d'acord. De fet, som els únics que clarament durant la campanya electoral vam insistir en aquest tema, hi va haver d'altres forces que ho van esmentar, però nosaltres hi érem clarament favorables i no hem canviat d'opinió. El que passa és que això se'ns va donar tard, jo diria que se'ns va donar gairebé al mateix moment, si no, si miressin el calendari, potser hores més tard del que es va donar, per exemple, a un sector important que és l'afectat, que són les entitats bancàries.

Que no se'ns digui que nosaltres tenim actituds expectants. Se'ns ha donat un text i el mirarem, mirarem sobre un principi que estem d'acord, però evidentment tenim el dret més elemental a fer esmenes i això no vol dir reserves mentals ni "polítiques politiciens", no més vol dir que hem d'establir uns ponts de diàleg que permetin tirar endavant lleis importants com aquesta, sense que hi hagi entrebancs i enrenous d'aquesta mena.

I a partir d'aquí no tinc res més a dir. Gràcies."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Passo la paraula al Sr. Marc Forné del Grup Lliberal."

El M.I. Sr. Marc Forné:

"Sí, jo voldria dir primerament al Sr. Cap de Govern que anem millorant d'alguna manera i el felicito i em congratulo que sigui així, perquè aquesta vegada ha contestat quelcom aquí i no ha esperat a contestar-ho a fora, com li hem recriminat alguna vegada. El fet és que de moment encara no ens ha contestat tampoc, sinó que ha llegit una ampliació de la memòria. El que vostè ha fet, com ha dit el Sr. Jaume Bartumeu, ho podíem haver tingut abans. El que ens ha dit aquí molt documentadament i amb profusió de dades tècniques ha estat una memòria ampliada que ja existeix en el Projecte llei en dues pàgines, i potser el que ha llegit vostè són cinc o sis pàgines.

Per altra part, amb el que li ha dit el Sr. Síndic que no pot fer constar en acta els informes d'aquest famós GFE, també hi estic d'acord, i em congratulo que ens

pugui fer arribar aquest informe, malgrat que no li dono la importància tan gran que li dona vostè, perquè és un informe d'un gabinet tècnic i segurament se'n podria haver demanat d'altres. Perquè tots els tècnics del món poden dir una cosa i estar equivocats, en fi, la veritat és que l'anàlisi de la situació d'un país es pot fer de moltes maneres, segons el que se'ls encomani, i segons l'òptica amb que volen que es facin aquests estudis. M'ha sorprès aquesta insistència en el GFE famós, perquè en tot cas se'ls pot dir que vinguin i governin ells.

Per altra part, la seva referència, i intentant posar-me a la seva ona de l'humor anglès que el caracteritza de vegades, i que no està malament que sigui així, en cap moment li recriminem que vostè viatgi amb vacances o sense vacances, no és aquesta la qüestió, vostè ha de viatjar en aplicació de les seves funcions institucionals i haurà de viatjar potser cada vegada més, naturalment. El que passa és que potser, en una primera època, això que en diuen els cent dies, això que es diu el principi d'una legislatura em fa l'efecte que el furor viatger potser valdria la pena frenar-lo en una primera època. En tot cas, el que sí que és cert és que a nosaltres ens sabia greu, al Grup Lliberal, que en algun d'aquests viatges, en tornar, no es trobés sense Ministre sinó sense cadira i això creiem que no serà així, en tot cas no depèn de nosaltres.

Però, el que li asseguro és que aquesta cadira jo personalment no li envejo en aquest moment, malgrat que vostè té uns paladins com el Sr. Ladislau Baró, que li han fet molt bé la seva feina. La feina d'intentar difícilment contradir tots els altres grups, perquè tots els altres grups hem criticat el pressupost que vostè presenta en alguns termes i alguns en més termes que d'altres; per això dic que té una bona defensa en el seu grup parlamentari i és bo que sigui així; el Sr. Baró ha arribat dir fins i tot que podria trobar-se en el cas de governar amb minoria total, amb els vuit vots, també pot ser així, de vegades val més governar sol que mal acompanyat. Per tant, no cal que fem escarafalls sobre aquest tema, tant de bo pugui ser així i, insisteixo, tant de bo puguem veure una legislatura com aquesta, com la que ha començat ara, amb una correcció diplomàtica que vull destacar i amb unes ganes de treballar pel país tots plegats com aquí estem fent. Gràcies."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Passo la paraula al Sr. Ladislau Baró per l'Agrupament Nacional Democràtic".

El M.I. Sr. Ladislau Baró:

"Sí, gràcies, Sr. Síndic.

Bé, en primer lloc, agrair les paraules del Sr. Marc Forné. Evidentment, estem dins del joc parlamentari, nosaltres estem fent allò que considerem que és la nostra feina; d'altra banda, pensem que el projecte de pressupost presentat pel Govern per a l'any 1994, per totes les raons que hem exposat abans, és un bon document legislatiu que ha de permetre assegurar la governabilitat del país. Ja hem reconegut que era millorable, però perquè això sigui així cal tirar endavant tota una sèrie de mesures en matèria de política econòmica, una sèrie de mesures legislatives i reglamentàries que, a ser possible han de ser pactades i han de quedar encabides en aquest pacte d'estat, reprenent l'expressió que ja vam emprar en la Sessió d'Investidura, amb la qual, doncs, cal incloure tota aquesta sèrie de polítiques econòmiques.

Perquè hi hagi pacte, perquè hi hagi consens, en primer lloc hi ha d'haver voluntat, no només d'una de les parts sinó de totes les parts implicades i a la vegada, i això és prou difícil, perquè de vegades tots estem amb el càlcul polític i amb l'especulació política a la mà. Però no només això és complicat. No només és un problema de voluntat, sinó que cal construir també els mecanismes perquè aquest consens i perquè aquesta possibilitat de pacte siguin reals. Uns mecanismes que es mouen en un context de presses, on per poder tirar endavant determinades mesures pressupostàries cal haver aprovat abans determinada llei. Hi ha uns imperatius de calendari, hi ha uns imperatius d'agenda de grups parlamentaris, dels uns, dels altres, que fan que sigui de vegades difícil bastir allò en termes efectius aquest possible consens. Per tant, jo penso que aquí hem de fer tots, a poc a poc, un cert acte d'humilitat i un cert acte d'aprenentatge polític que només el temps i la bona disposició i la bona voluntat ens poden donar a tots plegats. Gràcies."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Amb aquesta intervenció dono per finalitzat el debat de Pressupost i, doncs, és pot tramitar el Projecte de llei a la Comissió corresponent que és la Comissió de Finances i Pressupost en aquest cas.

Passaríem al quart punt de l'ordre del dia:

4. Elecció dels membres de la Junta de Govern de l'Organisme de Ràdio i Televisió Andorrana.

D'acord amb l'article 84 del Reglament, no es va presentar en temps volgut cap candidatura per cobrir aquests llocs, si bé, sí que es va presentar al Registre de Secretaria General, fora de termini, una proposta de candidatura. Doncs, en tot cas, proposaria a la cambra, si hi estigués d'acord, de poder-la acceptar per liquidar el problema avui, sempre que per part dels Consellers Generals es renunciés a la presentació d'objeccions que preveu l'article corresponent i, doncs, plantejar-ho dins d'aquesta mateixa sessió. En altre cas s'hauria de posposar la votació.

Sr. Garrallà."

El M.I. Sr. Garrallà:

"Gràcies, Sr. Síndic.

Com que som l'únic grup parlamentari que no ha presentat cap candidat, potser en principi podríem ser l'únic grup que podria posar impediments però realment nosaltres no n'hi posarem cap, perquè tal com vaig manifestar a la reunió de Presidents no teníem intenció de presentar-ne cap fins que no es consensués una política de seguiment que havia de seguir l'ORTA. Com que això no s'ha fet, nosaltres vam renunciar clarament a no presentar-ne cap, però en aquests moments no és una qüestió de tenir un càrrec, sinó que volíem estar segurs de consensuar la política a seguir i és per això que estem així. Potser sí que el procediment no ha estat el més legal, però realment ho acceptarem i pensem que és avui el dia que s'ha d'elegir la Junta de Govern de l'ORTA."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Per part dels altres Grups Parlamentaris tothom accepta la proposta. Doncs, donaríem lectura a la candidatura presentada.

Sr. Secretari."

El M.I. Sr. Estanislau Sangrà:

"Al M.I. Sr. Josep Dalleres Codina, Síndic General. Casa de la Vall.

Molt Il.lustre Senyor, els sotasignats Ladislau Baró Solà, Estanislau Sangrà Cardona, Antoni Cerqueda Gispert, Vicenç Mateu Zamora i Jordi Cinca Mateos. En representació dels grups parlamentaris: Agrupament Nacional Democràtic, Grup Liberal, Coalició Nacional

Andorrana, Grup Mixt i Nova Democràcia proposem en virtut de l'article 84 del Reglament del Consell General els següents candidats per constituir la junta de Govern de l'Organisme de Ràdio i Televisió d'Andorra:

Sr. Josep Travesset Canut, Sr. Antoni Armengol Vila, Sr. Jordi Cerqueda Sierra, Sr. Enric Dolsa Font, Sr. Josep Escaler Soler, Sr. Manel Blasi Marsan.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Doncs, proposaria en aquest cas la votació a mà alçada, per si s'accepta o no, ja que hi ha un grup que no ha presentat cap candidat. Recompte Sr. Secretari.”

El M.I. Sr. Estanislau Sangrà:

“Vint-i-quatre a favor i quatre abstencions.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Queda constituïda, doncs, la Junta de l'ORTA.

S'aixeca la Sessió.”

Són les 19h40.